

ЛЕКЦІЙНІ МОДУЛІ

Модуль 1. Текст як об'єкт літературно-художнього редагування

ЛЕКЦІЯ №1

Тема: **ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО РЕДАГУВАННЯ**

План

1. Літературне редагування як наука.
2. Об'єкт, предмет, методи та завдання редагування.
3. Етичні основи редагування.
4. Періодизація розвитку редагування.
5. Становлення редагування в Україні.

Література:

1. Енциклопедія видавничої справи / В.П. Ткаченко; голов. ред. А.М. Невежина. Харків : Прапор, 2008. 320 с.
2. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
7. Тимошик М. Художнє редагування: теоретичні та практичні аспекти. Київ : Наша культура і наука, 2012. 38 с.
8. Фіялка С. Різноманіття та можливості наукових методів у дослідженнях із теорії та історії видавничої справи. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 4. С. 9-11.
9. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

ЛЕКЦІЯ №2

Тема: **ТЕКСТ ЯК ОСНОВНИЙ ОБ'ЄКТ РЕДАКЦІЙНОГО АНАЛІЗУ**

План

1. Авторі і текст. Читач і текст. Редактор і текст.
2. Робота редактора над змістом, темою твору.
3. Завдання редактора при роботі з фактологічним матеріалом.
4. Прийоми перевірки фактологічного матеріалу. Усунення фактичних помилок.
5. Робота редактора над змістом тексту.
6. Аналіз тематичної організації тексту.

Література:

1. Бондаренко Т. Літературне редагування; Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків, 2003. 32 с.
2. Гаранина Н. Работа редактора над фактическим материалом: учебно-методическое пособие. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1990. 63 с.
3. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
4. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
5. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
6. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
7. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
8. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Різун В., Мамалига А., Феллер М. Нариси про текст : Теоретичні питання комунікації і тексту. Київ : Київ. ун-т, 1998. 336 с.
11. Феллер М. Эффективность сообщения и литературный аспект редактирования. Львов : Вища школа, 1978. 193 с.
12. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

ЛЕКЦІЯ №3

Тема: **МЕТОДИКА І ТЕХНІКА ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО РЕДАГУВАННЯ**

План

1. Відношення до стилю автора.
2. Обробка автором свого тексту.
3. Правка-вчитка.
4. Правка-скорочення.
5. Правка-обробка.
6. Правка-переробка.
7. Кінцева обробка тексту.
8. Алгоритм роботи редактора з текстом.

Література:

1. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / уряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
4. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
5. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
6. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
7. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
8. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
9. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

ЛЕКЦІЯ №4

Тема: **ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КОРЕКТУРИ Й ЛІТЕРАТУРНОГО РЕДАГУВАННЯ**

План

1. Правила коригування тексту.
2. Система коректурних знаків.
3. Стандартні коректорські знаки.
4. Знаки заміни, викидки і вставки.
5. Знаки перестановки.
6. Знаки зміни проміжків.
7. Знаки заголовка, абзаців та шрифтових виділень і змін.
8. Знаки виділення технічних вад набору та натиску.

Література:

1. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / уряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
4. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
5. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
6. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
7. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
8. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
9. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

ЛЕКЦІЯ №5

Тема: **РОБОТА РЕДАКТОРА НАД КОМПОЗИЦІЙНОЮ СТРУКТУРОЮ ТЕКСТУ**

План

1. Композиція як системно-структурна організація твору.
2. Проблема виділення композиційних одиниць.
3. Аналіз композиційних зв'язків і семантичних відношень у текстах різних типів (описах, розповідях, роздумах).
4. Робота редактора з оповідним текстом.
5. Робота редактора з текстом-описом.
6. Текст-роздум.

Література:

1. Ганжуров Ю. Основні етапи композиційного редагування. *Вісник Книжкової палати*. 2010. № 2. С. 8.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
7. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
8. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
9. Сізова К., Алексеенко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
10. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

ЛЕКЦІЯ №6

Тема: **ОЦІНКА РЕДАКТОРА ТВОРІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ**

План

1. Редакторська робота з романом, оповіданням, нарисом.
2. Інформаційні та аналітичні жанри газетних матеріалів.
3. Різновиди видань суспільно-політичної літератури, особливості їх редагування.
4. Різновиди наукової літератури, організація їх редагування..

Література:

1. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
4. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Партико З. Галузеві норми редагування поетичних творів. *Вісник Книжкової палати*. 2014. № 10. С. 9-11.
7. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
8. Різун В., Мамалига А., Феллер М. Нариси про текст : Теоретичні питання комунікації і тексту. Київ : Київ. ун-т, 1998. 336 с.
9. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
10. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця : практ. посіб. / ред. Л. Щербатенко, Н. Тимошик. Київ : Наша культура і наука, 2005. 560 с.

ЛЕКЦІЯ №7

Тема: ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЄ РЕДАГУВАННЯ ПЕРЕКЛАДІВ

План

1. Нормативні аспекти перекладу.
2. Одиниця перекладу.
3. Проблема оцінки якості перекладу.
4. Мовна інтерференція як проблема редагування перекладів.
5. Лексичний рівень редагування.
6. Граматичний аспект редагування.
7. Особливості редагування перекладу поетичних творів.
8. Місце літературного редагування в професійній підготовці перекладачів.

Література:

1. Воевутко Н. До питання редагування перекладів у сучасному українському перекладознавстві. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія.* 2015. № 16. С. 202-204.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
4. Основи теорії редагування перекладів : конспект лекцій / укладач О.В. Ребрій. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. 88 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Пономарів О. Культура слова : Мовностилістичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
7. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.

Змістовий модуль 2.
Редакторська робота з мовою повідомлення

ЛЕКЦІЯ №8

Тема: РОБОТА НАД ЛЕКСИЧНИМИ ЗАСОБАМИ МОВИ

План

1. Стилiстичне використання омонiмiв, антонiмiв, синонiмiв.
2. Стилiстичне використання архаїзмiв та неологiзмiв.
3. Іншомовні слова.
4. Діалектизми.
5. Канцеляризми та мовні штампи.
6. Слова з експресивним забарвленням.
7. Фразеологiзми. Внутрiшня форма фразеологiзму.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посiбник. Острiг : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посiб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилiстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилiстика і редагування журналістських текстiв. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посiб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛІВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарiв О. Культура слова : Мовностилістичні поради. Київ : Либiдь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либiдь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сiзова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посiб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимiрська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

ЛЕКЦІЯ №9

Тема: **РОБОТА РЕДАКТОРА З ТЕРМІНАМИ**

План

1. Термінологічна система як складова редакторської компетентності.
2. Основні напрямки термінознавства.
3. Чужомовні запозичення як засіб найменування наукових понять.
4. Утворення складних та складених термінів.
5. Словосполучення як спосіб термінологічної номінації.
6. Організація термінологічних систем на рівні парадигматики.
7. Абревіатури.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилїстика і редагування журналістських текстів. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарів О. Культура слова : Мовностилїстичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимірська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

ЛЕКЦІЯ №10

Тема: **ЗАСОБИ, ЩО ПОСИЛЮЮТЬ ДІЄВІСТЬ МОВЛЕННЯ**

План

1. Значення цих засобів для масової літератури.
2. Метафора, метонімія, синекдоха, іронія, уособлення, символ, алегорія, гіпербола, порівняння, епітети, перифрази, цитати, образи з художніх творів.
3. Інверсія, звертання, вигуки, питання, перерахування, градація, антитеза, анафора, епіфора, повторення, паралелізм.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилїстика і редагування журналістських текстів. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛІВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарів О. Культура слова : Мовностилїстичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимірська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

ЛЕКЦІЯ №11

Тема: ГРАМАТИЧНО-СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ МОВИ

План

1. Граматично-стилістичні особливості медіатексту.
2. Стилiстичнi властивостi деяких форм iменникiв, прикметникiв, дiєслiва.
3. Особливостi використання числiвникiв та займенникiв.
4. Порядок слiв у реченнi.
5. Система роздiлових знакiв.
6. Словники та довідники в роботi редактора

Лiтература:

1. Годунок З. Лiтературне редагування (практикум) : навчально-методичний посiбник. Острог : Видавництво Нацiонального унiверситету «Острозька академiя», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Лiтературне редагування : навч. посiб. Миколаiв Iлiон, 2013. 133 с.
3. Иванченко Р. Лiтературне редагування. Киiв : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилiстика i редагування. Львiв : ПАiС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилiстика i редагування журналістських текстiв. Львiв : ПАiС, 2003. 344 с.
6. Лiтературне редагування : навч.-метод. посiб. / упоряд. К.С. Серажим. Киiв : ПАЛIВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативнi основи. Львiв : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарiв О. Культура слова : Мовностилiстичнi поради. Киiв : Либiдь, 1999. 240 с.
9. Рiзун В. Лiтературне редагування. Киiв : Либiдь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сiзова К., Алексеенко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посiб. Киiв : Наша культура i наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова i сучаснiсть :з. наук. праць. Киiв : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимiрська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львiв, 1993. С. 88-93.

ПРАКТИЧНІ МОДУЛІ

Модуль 1. Текст як об'єкт літературно-художнього редагування

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1

Тема: **ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО РЕДАГУВАННЯ**

План

1. Літературне редагування як наука.
2. Об'єкт, предмет, методи та завдання редагування.
3. Етичні основи редагування.
4. Періодизація розвитку редагування.
5. Становлення редагування в Україні.

Література:

1. Енциклопедія видавничої справи / В.П. Ткаченко; голов. ред. А.М. Невежина. Харків : Прапор, 2008. 320 с.
2. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
7. Тимошик М. Художнє редагування: теоретичні та практичні аспекти. Київ : Наша культура і наука, 2012. 38 с.
8. Фіялка С. Різноманіття та можливості наукових методів у дослідженнях із теорії та історії видавничої справи. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 4. С. 9-11.
9. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

Тема: **ТЕКСТ ЯК ОСНОВНИЙ ОБ'ЄКТ РЕДАКЦІЙНОГО АНАЛІЗУ**

План

1. Авторі і текст. Читач і текст. Редактор і текст.
2. Робота редактора над змістом, темою твору.
3. Завдання редактора при роботі з фактологічним матеріалом.
4. Прийоми перевірки фактологічного матеріалу. Усунення фактичних помилок.
5. Робота редактора над змістом тексту.
6. Аналіз тематичної організації тексту.

Література:

1. Бондаренко Т. Літературне редагування; Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків, 2003. 32 с.
2. Гаранина Н. Работа редактора над фактическим материалом: учебно-методическое пособие. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1990. 63 с.
3. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
4. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
5. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
6. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Косак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
7. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
8. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Різун В., Мамалига А., Феллер М. Нариси про текст : Теоретичні питання комунікації і тексту. Київ : Київ. ун-т, 1998. 336 с.
11. Феллер М. Эффективность сообщения и литературный аспект редактирования. Львов : Вища школа, 1978. 193 с.
12. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

Тема: **МЕТОДИКА І ТЕХНІКА ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО РЕДАГУВАННЯ**

План

1. Відношення до стилю автора.
2. Обробка автором свого тексту.
3. Правка-вчитка.
4. Правка-скорочення.
5. Правка-обробка.
6. Правка-переробка.
7. Кінцева обробка тексту.
8. Алгоритм роботи редактора з текстом.

Література:

1. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
4. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
5. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
6. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
7. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
8. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
9. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4

Тема: **ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КОРЕКТУРИ Й ЛІТЕРАТУРНОГО РЕДАГУВАННЯ**

План

1. Правила коригування тексту.
2. Система коректурних знаків.
3. Стандартні коректорські знаки.
4. Знаки заміни, викидки і вставки.
5. Знаки перестановки.
6. Знаки зміни проміжків.
7. Знаки заголовка, абзаців та шрифтових виділень і змін.
8. Знаки виділення технічних вад набору та натиску.

Література:

1. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
4. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
5. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
6. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
7. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
8. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
9. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5

Тема: **РОБОТА РЕДАКТОРА НАД КОМПОЗИЦІЙНОЮ СТРУКТУРОЮ ТЕКСТУ**

План

1. Композиція як системно-структурна організація твору.
2. Проблема виділення композиційних одиниць.
3. Аналіз композиційних зв'язків і семантичних відношень у текстах різних типів (описах, розповідях, роздумах).
4. Робота редактора з оповідним текстом.
5. Робота редактора з текстом-описом.
6. Текст-роздум.

Література:

1. Ганжуров Ю. Основні етапи композиційного редагування. *Вісник Книжкової палати*. 2010. № 2. С. 8.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
7. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
8. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
9. Сізова К., Алексеенко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
10. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6

Тема: **ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЄ РЕДАГУВАННЯ ПЕРЕКЛАДІВ**

План

1. Нормативні аспекти перекладу.
2. Одиниця перекладу.
3. Проблема оцінки якості перекладу.
4. Мовна інтерференція як проблема редагування перекладів.
5. Лексичний рівень редагування.
6. Граматичний аспект редагування.
7. Особливості редагування перекладу поетичних творів.
8. Місце літературного редагування в професійній підготовці перекладачів.

Література:

1. Воевутко Н. До питання редагування перекладів у сучасному українському перекладознавстві. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2015. № 16. С. 202-204.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
4. Основи теорії редагування перекладів : конспект лекцій / укладач О.В. Ребрій. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. 88 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Пономарів О. Культура слова : Мовностилістичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
7. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.

**Змістовий модуль 2.
Редакторська робота з мовою повідомлення**

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7

Тема: РОБОТА НАД ЛЕКСИЧНИМИ ЗАСОБАМИ МОВИ

План

1. Стилiстичне використання омонiмiв, антонiмiв, синонiмiв.
2. Стилiстичне використання архаїзмiв та неологiзмiв.
3. Іншомовні слова.
4. Діалектизми.
5. Канцеляризми та мовні штампи.
6. Слова з експресивним забарвленням.
7. Фразеологiзми. Внутрiшня форма фразеологiзму.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посiбник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посiб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилiстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилiстика і редагування журналістських текстiв. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посiб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛІВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарів О. Культура слова : Мовностилістичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посiб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимірська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8

Тема: **РОБОТА РЕДАКТОРА З ТЕРМІНАМИ**

План

1. Термінологічна система як складова редакторської компетентності.
2. Основні напрямки термінознавства.
3. Чужомовні запозичення як засіб найменування наукових понять.
4. Утворення складних та складених термінів.
5. Словосполучення як спосіб термінологічної номінації.
6. Організація термінологічних систем на рівні парадигматики.
7. Абревіатури.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилїстика і редагування журналістських текстів. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарів О. Культура слова : Мовностилїстичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимірська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9

Тема: ЗАСОБИ, ЩО ПОСИЛЮЮТЬ ДІЄВІСТЬ МОВЛЕННЯ

План

1. Значення цих засобів для масової літератури.
2. Метафора, метонімія, синекдоха, іронія, уособлення, символ, алегорія, гіпербола, порівняння, епітети, перифрази, цитати, образи з художніх творів.
3. Інверсія, звертання, вигуки, питання, перерахування, градація, антитеза, анафора, епіфора, повторення, паралелізм.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилїстика і редагування журналістських текстів. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарів О. Культура слова : Мовностилїстичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимірська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10

Тема: ГРАМАТИЧНО-СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ МОВИ

План

1. Граматично-стилістичні особливості медіатексту.
2. Стилїстичні властивості деяких форм іменників, прикметників, дієслів.
3. Особливості використання числівників та займенників.
4. Порядок слів у реченні.
5. Система розділових знаків.
6. Словники та довідники в роботі редактора

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилїстика і редагування журналістських текстів. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарів О. Культура слова : Мовностилїстичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимірська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

МОДУЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Модуль 1. Текст як об'єкт літературно-художнього редагування

Тема 1: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО РЕДАГУВАННЯ

План

1. Літературне редагування як наука.
2. Об'єкт, предмет, методи та завдання редагування.
3. Етичні основи редагування.
4. Періодизація розвитку редагування.
5. Становлення редагування в Україні.

Література:

1. Енциклопедія видавничої справи / В.П. Ткаченко; голов. ред. А.М. Невежина. Харків : Прапор, 2008. 320 с.
2. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Косак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
7. Тимошик М. Художнє редагування: теоретичні та практичні аспекти. Київ : Наша культура і наука, 2012. 38 с.
8. Фіялка С. Різноманіття та можливості наукових методів у дослідженнях із теорії та історії видавничої справи. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 4. С. 9-11.
9. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

Завдання для самостійної роботи:

Порівняти трактування завдань редагування в працях двох різних дослідників. Викласти свої міркування з цього приводу у вигляді короткого реферату (не менше 10 речень).

Коляда Т.Ф., Морозюк І.Є.

«Редагування – це форма діяльності та літературно-творчої практики, яка являє собою процес встановлення ступеня відповідності твору, призначеного для видання, мовному ідеалові та нормам побудови текстів, закріпленим у практиці публіцистичного, ділового, наукового та іншого мовлення, а також процес допомоги автору в удосконаленні твору (виправлення помилок, уточнення формулювань, аналіз інформативної наповненості та комунікативної доступності матеріалу) з метою довести або максимально наблизити його цінність до суспільно необхідної.

Літературне редагування – це редагування з погляду мовного ідеалу та дотримання норм побудови твору, закріплених у практиці публіцистичного, ділового та інших стилів мовлення. Слово «літературне» зовсім не означає, що таке редагування пов'язане винятково з аналізом і правкою художніх, літературних творів.

Стосовно будь-якої сфери мовленнєво-мовної діяльності слово «літературний» пов'язується з поняттям, що в європейській культурі 17-18 ст. означало красномовство, володіння літературною мовою».

Накорякова К.М.

«Сьогодні трактуємо літературне редагування як філологічну дисципліну, такми чином маємо можливість осмислити і систематизувати накопичені спостереження. Як структурно комплексна дисципліна, вона застосовує для розв'язання своїх завдань широке коло гуманітарних знань (логіки, психології, суспільних наук), враховує наукові розробки тієї галузі знань, якій присвячена конкретна публікація. Але перше місце серед наук, на які спирається у своїй теорії літературне редагування, займають лінгвістика і літературознавство. Закономірно наше звернення для вирішення практичних завдань до методик інших прикладних філологічних дисциплін: бібліографії, текстології, інформатики. Стало можливим поновити перервану в певний період філологічну традицію і згадати про досить повно розроблені методики дисциплін, предметом яких було мистецтво викладу, – риторики, поетики, теорії словесності. Філологічний аспект в осмисленні роботи редактора дозволяє зосередити увагу на вивченні словника, стилю, системи жанрів матеріалів масової інформації, їхніх літературних особливостей, включити в коло спостережень історію публікацій, а також літературну творчість письменників і журналістів. Створення риторики і поетики матеріалів масової інформації обговорюється сучасними лінгвістами, які розглядають масову інформацію як особливий вид словесності, що утворює сферу спілкування зі своїми мовними і стилістичними особливостями».

Мільчин А.Е.

«Основа редагування як діяльності – критичний аналіз призначеного для видання твору з метою його правильної оцінки і допомоги автору в удосконаленні змісту і форми твору заради інтересів читача, видавця і автора».

«У нашому розумінні редагування складається із редакторського аналізу рукопису, його оцінки, а також допомоги автору в розробленні програми його вдосконалення, із безпосереднього шліфування рукопису автором (разом із редактором або під впливом його обґрунтованих зауважень) або редактором (за умови обов'язкового узгодження з автором усіх редакційних змін)».

«Суть і головне завдання редагування, на наш погляд, полягає не в правці рукопису, а в мисленнєвій перевірці його якості, того, наскільки повноцінно він задовольнить потреби читача, щоб на цій основі допомогти авторові усунути недоліки і підсилити переваги твору».

Билінський К.І.

«Завдання літературного правщика – обробити мову твору, його стиль, лексику і фразеологію. Але це не означає, що правщик може відволіктися від змісту і займатися лише формально граматичною та лексичною сторонами тексту. літературний правщик зобов'язаний зробити текст не тільки граматично правильним, але й таким, що легко сприймається. Це означає, що йому потрібно слідувати за стилем і композицією твору. У недостатньо обробленому творі він зобов'язаний виправити неправильно або невдало побудовані роздуми, перевірити аргументацію, і весь ілюстративний матеріал, викреслити зайве, випадкове, зробити весь твір логічним. Правщик повинен допомогти автору вибрати із засобів літературної мови ті, які найбільш точно і переконливо передають думку і відповідають призначенню твору. Необхідно говорити і про перевірку фактів».

Тема 2: ТЕКСТ ЯК ОСНОВНИЙ ОБ'ЄКТ РЕДАКЦІЙНОГО АНАЛІЗУ

План

1. Авторі і текст. Читач і текст. Редактор і текст.
2. Робота редактора над змістом, темою твору.
3. Завдання редактора при роботі з фактологічним матеріалом.
4. Прийоми перевірки фактологічного матеріалу. Усунення фактичних помилок.
5. Робота редактора над змістом тексту.
6. Аналіз тематичної організації тексту.

Література:

1. Бондаренко Т. Літературне редагування; Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків, 2003. 32 с.
2. Гаранина Н. Работа редактора над фактическим материалом: учебно-методическое пособие. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1990. 63 с.
3. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
4. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
5. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
6. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
7. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
8. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Різун В., Мамалига А., Феллер М. Нариси про текст : Теоретичні питання комунікації і тексту. Київ : Київ. ун-т, 1998. 336 с.
11. Феллер М. Эффективность сообщения и литературный аспект редактирования. Львов : Вища школа, 1978. 193 с.
12. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. З'ясувати, які елементи тексту ускладнюють читацьке сприйняття.

Кіровоградська центральна міська бібліотека виграла грант Бібліомосту

Кіровоградська центральна міська бібліотека виграла грант Бібліомосту і отримала комп'ютери та програмне забезпечення. Тепер у нас – БЕЗКОШТОВНИЙ ІНТЕРНЕТ. Будь-який користувач бібліотеки може шукати в Інтернеті потрібну йому інформацію. Матеріали по праву, Закони України, новини у законодавстві наші читачі отримують і з Інтернету. До їх послуг – консультації бібліотекаря ПДГ. У центрі можна знайти Веб-список офіційних сайтів: Верховної Ради України, Президента України, Кіровоградської міської ради, Кіровської та Ленінської районних у місті Кіровограді рад. Користуючись цими адресами, читачі бібліотеки відвідують сайти органів державної влади, отримують найсвіжішу інформацію.

Нещодавно у Пункті доступу громадян проходила виставка, повністю присвячена рішенням, діяльності та новинам Ленінської районної у місті Кіровограді ради. Години прийому керівництвом, нові програми, список квартальних комітетів, інтерв'ю з головою

Ленінської райради – це все можна було побачити на виставці і зараз ця інформація доступна у нашому центрі.

А Кіровська районна у місті Кіровограді рада презентувала у ПДГ Фотовиставку, що ілюструє діяльність депутатів протягом цього року. Яскраві фото з коментарями розповідають відвідувачам центру про основні віхи роботи цієї райради.

Публічні центри регіональної інформації є і у філіях Кіровоградської міської централізованої бібліотечної системи. Сьогодні розповім про один із них, що діє у бібліотеці селища Нового. Яскравий стенд «Україна – шлях до Європи» розповідає читачам про країни Європейського Союзу. Тут користувачі центру також можуть скористатися Веб-списком офіційних сайтів органів державної влади, літературою, що надійшла нам від Програми сприяння Парламенту II, папками накопичувачами з рішеннями Кіровоградської міської ради, Кіровоградської районної у м. Кіровограді ради, з соціальною та правовою інформацією. Є у центрі Історична довідка селища Нового, інформація про край у роки голодомору, матеріали стосовно екологічних проблем краю.

Для школярів та юнацтва у бібліотеці вивішені яскраві розповіді про Державний Прапор України, Малий Державний Герб України, Державний Гімн України та історія Тризуба. Поряд з Центром – виставка «Місто над сивим Інгулом» – про Кіровоградщину. Є у бібліотеці також інформація Центру Зайнятості. Для всіх категорій читачів і на всі смаки підібраний матеріал у бібліотеці-філії № 17. Затишне приміщення, інформативна наповненість – не дивно, що у бібліотеці зажди людно.

Завдання 2. Проаналізувати тематичну структуру тексту. Визначити тематичні відхилення. Відредагувати текст.

Гостя з Парагваю

Своїх жертв анаконда ковтає цілком

У Львівському дитячому еколого-натуралістичному центрі живе одна з найагресивніших змій світу – парагвайська анаконда.

Вона здатна задушити малого крокодила, дике порося і навіть семирічну дитину. Ця змія виростає до чотирьох метрів. Її організм побудований так, що може ситно їсти лише раз на рік.

Парагвайська анаконда родом із рік Парагваю та Аргентини, – розповідає керівник гуртка «Юні зоологи та тераріумісти» Ігор Хома. – Їм подобається вода з нешвидкою течією. Тут вони проводять 80 відсотків свого життя – спаровуються, приносять потомство, полюють на здобич. На сушу виходять лише для того, аби перетравити їжу».

Ця змія має 225 зубів-голочок. Ними кусає жертву і якийсь час її затримує, потім – закручує і починає душити. У анаконд чутливе тіло до вібрації: відчувають, коли здобич хоче вдихнути або видихнути. У першому випадку вони її стискають сильніше, у другому – послаблюють хватку.

«Існують легенди про те, що коли анаконда душать жертви, то ламають їм кістки, – веде далі пан Ігор, – Насправді ці змії натискають на грудну клітку, щоб не дати легеням зробити подих, тварин на шматки не розривають, а ковтають цілими. Накидаються лише на тих, яких здатні проковтнути. Анаконди знають свої можливості. Бували випадки, коли вони кидалися на ягуарів.

Нижня щелепа змій розділена на дві окремі частини (саме вони затягують здобич всередину), верхня нагадує ножиці, на їх стику в маленькій коробочці розміщений мозок. Нижня і верхня щелепи з'єднані лише шкіркою, між ними немає суглобів. Укус анаконди неотруйний, але дуже болючий. Якщо на тілі залишаться поламані зуби змій, рана почне гноїтися.

Парагвайській анаконді, яка живе в еколого-натуралістичному центрі, виповнився рік, її довжина 1 метр 10 сантиметрів. «Така змія їсть гризунів, курчат, рибу, жаб, – говорить тераріуміст. – Коли підросте, захоче більшої здобичі – курей та кроликів.

Організм анаконди побудований так, що вона може ситно їсти раз на пів року або раз на рік без шкоди для здоров'я».

Ігор Хома вийняв парагвайську анаконду з тераріума, щоб її сфотографувати. Вона поводитися спокійно, перед камерою позувала. «Будь-яка змія не вкусить, якщо не робити різких рухів, – каже він. – Тримав у руках і єгипетську кобру, і гримучу змію. Але людям, які не знаються на плазунах, робити цього не варто. На харківській виставці трапився нещасний випадок – кобра смертельно вкусила екскурсовода. За 40 хвилин, саме стільки живе людина після такого укусу, не вдалося дістати спеціальну сироватку».

Завдання 3. Виконай внутрішньотекстову перевірку фактичної інформації **695 дітлахів мріють про сім'ю**

На Львівщині 103 родини чекають на всиновлення дитини. Причому, як повідомив начальник служби у справах дітей Львівської ОДА Володимир Лис, більшість батьків наважилися на цей крок лише цього річ.

За його словами, на сьогодні зареєстровано 99 сімейних пар і три самотні особи, які мають бажання усиновити малюка. І не лише громадян України – від початку року усиновили дітей іще шість іноземних пар. «Іноземці, як правило, беруть під опіку дітлахів із фізичними вадами. Здебільшого опікунами стають громадяни США і Італії. Утім у нас найнижчий показник іноземного усиновлення», – зазначає пан Лис.

Щодо дітей-сиріт і позбавлених батьківського піклування, то їх нині в області нараховують близько 700. Третина. Яка живе в прийомних сім'ях або дитячих будинках сімейного типу. «Від початку року півсотні діточок віднайшла собі нових батьків. Щоправда, в нас є проблема з маленькими дітьми. Адже більшість сімей хоче всиновити здоровеньку малечу до восьми років», – зауважує посадовець.

Начальник служби у справах дітей бідкається, що в сиротинцях небагато вихованців, які підлягають усиновленню. «Попри велику кількість безбатченків, бракує тих, які мають статус сироти. Для того, аби дитина його отримала, треба знайти її батьків і позбавити їх батьківських прав», – каже А. Лис.

Тема 3: РЕДАКТОРСЬКИЙ АНАЛІЗ ЯК ВИД СУСПІЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

План

1. Головні складові процесу редагування.
2. Вимоги до літературного редактора як до кваліфікованого читача.
3. Структура редакторського процесу.

Література:

1. Ганжуров Ю. Основні етапи композиційного редагування. *Вісник Книжкової палати*. 2010. № 2. С. 8.
2. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
3. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
4. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
5. Іванченко Р. Адекватність розуміння і ясність тексту. Київ : Т-во «Знання» України, 1991. 48 с.
6. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
7. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
8. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Порівняйте етапи (схеми) роботи літературного редактора, запропоновані різними вченими. На основі запропонованих схем складіть свій варіант етапів редакторської роботи.

Мільчін А.Е.

- Аналіз і оцінка композиції твору
- Аналіз і оцінка рубрикації
- Аналіз і оцінка фактичного матеріалу
- Аналіз і оцінка тексту з логічного боку
- Аналіз і оцінка мови і стилю

Накорякова К.М.

- Аналіз логіки викладу тексту
- Робота над композицією рукопису, заголовком
- Робота над текстами, різними за способом викладу (опис, розповідь, роздум)
- Робота над фактичним матеріалом

Капелюшний А.О.

- Редакторський аналіз додержання в тексті законів і норм логічного мислення
- Особливості редагування різних видів текстів (тексти-описи, розповіді, роздуми)
- Редакторська оцінка композиції рукопису, робота із заголовком
- Редакторська робота над фактичним матеріалом
- Удосконалення редактором мовностилістичних особливостей тексту

Ільченко Р.Г.

- Точність слововживання
- Зрозумілість слова

Стислість викладу
Тональність викладу
Мовні штампи
Ясність тексту

Завдання 2. Прочитайте уривки, в яких розкрито особливості редакторського читання. Виділіть відмінності фахового читання від звичайного читання.

Углублённое прочтение текста – ключевой этап редакторского анализа. Специалисты считают, что подлинным прочтением текста может быть именно второе его прочтение, в ходе которого восприятие каждого отдельного кадра уверенно относится читателем и слушателем к целому, только в этом случае целое уже известно из предшествующего – первого чтения или слушания. Второе чтение подразумевает возврат к прочитанному, соотнесение друг с другом фрагментов текста. Для лингвиста – это путь разысканий значений слов, оборотов, ударений, ритмов, для историка и литературоведа – попутное комментирование прочитанного при движении от одной строки к другой. Литературоведению известны и парадоксы медленного чтения, когда намерение «научиться читать» приводило к тому, что за мелкими деталями терялось целое. Редактору важно определить меру подробности своих наблюдений при медленном чтении. Именно в оценке с позиций целого каждой детали, каждой подробности, сообщаемой текстом, – смысл углублённого редакторского чтения.

Часто приходится слышать об особом редакторском даре, об умении видеть и чувствовать текст, о профессиональной редакторской зоркости. Эти мнения в основном справедливы. Действительно, редактор должен уметь «видеть» текст, однако это умение отнюдь не врожденное и не приобретает механически.

Редакторское чтение – чтение прежде всего предельно внимательное, ни одна подробность не должна ускользнуть от редактора. «Именно глубоким и всеобъемлющим взглядом на подробности отличается человек знающий от профана... Истинный знаток видит в ничтожной для непривычного мелочи высокое значение, ибо здраво понимает ее и чувствует ее отношение к целому», – писал о процессе чтения один из основоположников методики изучения литературного текста Ф.И. Буслаев. Знакомясь с текстом, редактор выступает в роли такого истинного знатока. Редакторское чтение имеет много общего с чтением при научной работе. Здесь так же важно, чтобы в результате не осталось ничего непонятого, так же необходимо обдумывание сложных мест текста, знакомство с литературой по теме, но полная аналогия в данном случае все-таки невозможна. «Редактор должен знать все», – этой фразой обычно начинал свою первую лекцию по литературному редактированию профессор К.И. Былинский, воспитавший целое поколение редакционных работников. Однако никто и никогда не требовал, чтобы редактор был всезнайкой, с легкостью высказывающим свое суждение на любую тему. Быть специалистом большим, чем автор, редактор не может, но владеть общей методологией оценки содержания авторского произведения, иметь представление о его предмете, знать основные литературные источники и уметь ими пользоваться редактор обязан. «Знать все» для редактора – значит добиться, чтобы в тексте, над которым он работает, не было ни одной неясной для него фразы, ни одного слова, смысл которого понят им лишь приблизительно. Никогда для редактора не будет оправданием то обстоятельство, что он чего-то не знал. Не знаешь, не уверен — проверь и умей сделать это самым рациональным образом, быстро и четко.

Если в чтении при научной работе особенно важна его познавательная функция, в редакторском чтении главное – оценка текста. Редактор обязан взвесить каждое слово, выявить не только удачу и просчеты автора, но и причины, их вызвавшие. Опытный редактор умеет воспринимать прочитанный текст, каждую его мысль не как информацию, но как своего рода реальность, глубоко и последовательно вникать в содержание, мысленно представлять все его детали в конкретных жизненных образах.

Можно ли научиться такому профессиональному чтению? Можно и должно. Анализируя процесс обыкновенного чтения, К.Д. Ушинский писал: «В активном внимании не предмет уже владеет человеком, а человек предметом. Чем более у меня власти над вниманием, тем успешнее я достигаю цели». Редакторское чтение требует сосредоточенности и осознанной власти над вниманием. Знание особенностей восприятия, характеристик внимания, факторов, влияющих на продуктивность памяти, позволяет управлять процессом чтения. Причем перед каждым редактором неизбежно возникает целая серия специфических проблем. Укажем лишь некоторые из них: процесс вхождения в текст и рамки литературного произведения; распределение в пределах текста материала, предназначенного для запоминания; воздействие на читателя различных приемов изложения.

Тема 4: ЛОГІЧНІ ОСНОВИ РЕДАГУВАННЯ

План

1. Поняття як форма абстрактного мислення.
2. Складання плану та створення типологічної класифікації.
3. Судження як форма абстрактного мислення.
4. Умовивід як форма абстрактного мислення.
5. Основні закони логіки.
6. Теорія аргументації.
7. Логічні основи побудови тексту.
8. Критерії логічного аналізу тексту.
9. Усунення логічних помилок.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
3. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
4. Іванченко Р. Адекватність розуміння і ясність тексту. Київ : Т-во «Знання» України, 1991. 48 с.
5. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.

Завдання для самостійної роботи:

Тренувальні вправи

Завдання 1. Виділити основні смислові ланки тексту, розглянути їх послідовність і зв'язки між ними, уточнити формулювання.

Близько ста тисяч чоловік опинилися в зоні стихійного лиха. Ураган не став несподіванкою для жителів Далекого Сходу – напередодні Агенство з моніторингу та прогнозування МНС Росії видало попередження щодо циклону, що насувається. І проте могутні пориви вітру швидкістю до 30 метрів в секунду перетворили снігопад на справжній буран.

Листопад цього року видався на Київщині незвично холодним. Але все-таки рекорд 1908 і 1918 рр. не був побитий. Однією з причин подібної аномалії стало значне зростання геомагнітної активності.

Завдання 2. Визначити, який закон логічного мислення порушено автором?

Розмір штрафу за незаконний вилов або знищення одного екземпляра риби складає: лопатоноса 100 крб., вусаня 20 крб., форелі 10 крб. Щасливого лову і міцного ваму вудилища, рибалки!

Завдання 3. Виявити логічні помилки у використанні однорідних членів речення, інші вади. Виправити текст

Гра в оркестрах, ресторанах, санаторіях.

Едуард Резнік зараз навчається у США, захоплюється філософією, науковим дослідженням та математикою, бере участь у роботі дипломатичного клубу в Лонг-Айленді.

Натомість, чиновник стверджує, що він не є власником, а засновником кількох фірм, і «це не є порушенням закону».

Сукні можна замовити як напрокат, так і придбати за каталогами.

Завдання 4. Знайти логічні помилки і неточності, допущені в тексті. Внести правку

Кадри В.Ф. Осипов підбирає з відчуттям і з толком. Сам відданий роботі, він і в інших більше за все цінує здатність віддавати себе справі, сумлінність і акуратність. Тому працюють на дільниці творчо, постійно щось раціоналізують. Наприклад, подовжили «Фрегати», щоб вони краще проходили по ділянках з неоднорідним рельєфом. Полегшили роботу з насосом НЦС-2. Заводський захист на «Фрегатах» замінили своїм, надійнішим. В основному автором всіх цих раціоналізаторських пропозицій є Віктор Осипов – людина допитлива, захоплена.

Завдання 5. Дібрати назви до наступних текстів, дотримуючись логічних вимог

1. Одне із завдань майбутнього журналіста-редактора – вивчити організацію редакторської праці. Технологія літературного редагування – це наукова організація процесу аналізу, правки твору під час підготовки його до друку. У найзагальнішому вигляді технологічний процес літературного редагування у ЗМК традиційно являє собою систему таких дій:

- Редакторський аналіз;
- Редакторська правка.

Входження комп'ютерних технологій у редакційно-видавничу сферу переорганізувало редакційно-видавничий процес у бік розширення зони функцій редакції і скорочення функцій друкарні (редакція на виході отримує оригінал-макет, зверстаний на комп'ютері, а друкарки лише тиражує).

2. 27 вересня студенти ІЕНТу, які навчаються за спеціальністю «Видавнича справа та редагування», а також учні 10-11 класів НВК «Надія України» здійснили поїздку до Дніпропетровська. Головна мета поїздки – знайомство з Дніпропетровською обласною державною телерадіокомпанією.

Чесно кажучи, екскурсія видалась доволі цікавою. Ми дізналися, як і де руками талановитих людей випускаються в ефір різного роду передачі. До речі, у 2021 році Дніпропетровському обласному радіо виповниться 95 років. На радіостанції ми дізнались про те, як записують і роблять монтаж передач за допомогою великих обладнань з N-ю кількістю кнопок. Техніка далеко не європейська і далеко не 90-х років, проте, як сказав один з працівників, – довговічна.

Крім того, ми відвідали і телебачення, побували у студіях, де знімаються, і взагалі – нам дуже сподобалось. Не дивлячись на те, що виїхали з Кременчука о 6-й годині ранку, і увесь день провели на телерадіокомпанії, у нас ще знайшлися сили завітати до Музею аерокосмічної техніки, у якому було багато іноземців. Наприкінці дня ми прогулялися містом, відвідали MC Donald's, оглянули магазини. І щасливі, сповнені враженнями і анітрохи не стомлені повернулися у рідний Кременчук.

Тема 5: МЕТОДИКА І ТЕХНІКА ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО РЕДАГУВАННЯ

План

1. Відношення до стилю автора.
2. Обробка автором свого тексту.
3. Правка-вчитка.
4. Правка-скорочення.
5. Правка-обробка.
6. Правка-переробка.
7. Кінцева обробка тексту.
8. Алгоритм роботи редактора з текстом.

Література:

1. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
4. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
5. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
6. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Косак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
7. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
8. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
9. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. З'ясувати межі втучання редактора в наведений нижче текст та вид (види) правки. Вдосконалити текст. Усунути фактичні помилки

Не рахуючи книг, які не підпадають під закон про авторське право (Біблія і Коран), світовим бестселлером являється «Книга рекордів Гінеса», вперше надрукована кампанією «Гінес Супер-лативз» у листопаді 1856 р. Книга виходила на 270 мовах, і до червня 1998 р. було продано більше 100 млрд. примірників. В 1761 році Гійом Гінесс заснував пивоварний завод у Санта-Моніці, який до 1833 року став найкрупнішим в Німеччині. В 1888 р. фірма «Гійом Гіннес Сан енд К» перебралася в Лос-Анжелес, а до 30-х років ХХ століття володіла вже чотирма пивовареними заводами в Британії і виробляла свій особливий сорт темного пива – портер стаут. Скрізь висіли рекламні плакати «Гінесс для вас», «Гінесс – ваша сила», «Висока якість – це Гінесс». Гінесс був єдиним сортом пива, який був в кожній пивній, але в дійсності кампанії не належав жоден цей паб, за винятком Касл Інн на фермі в Мічурі, де вирощувався хміль. Тому компанія завжди була в пошуку нових рекламних ідей. Після року напруженої праці 28 серпня 1953 року вийшов перший примірник 298-сторінкової книги. Успіх був миттєвим, і до Різдва книга стала бестселлером № 1. Англійське видання «Книги рекордів Гінесса» в даний час публікується в 400 різних країнах, і, крім того, вона виходить на 270 зарубіжних мовах. У 1984 г. об'єм продаж перевищив 50 млрд прим., а в 1994 – 75 млн, а на початку нового тисячоліття він склав 100 млн прим.

Завдання 2. Проаналізувати композиційну структуру тексту. Оцінити межі втручання редактора в текст. Визначити вид редакторської правки, аргументувати. Відредагувати текст.

Японія – солодка і зрозуміла

26 січня вихованці студії «Майстер-клас» (художній керівник – Інна Мало) побували в Києві, у центрі японської культури, на святі «Рисового тістечка», де мали можливість відкрити для себе дивовижну країну, її культуру, поспілкуватися з юними громадянами Японії, скуштувати японські солодощі.

У той же час в посольстві цієї країни експонувалася виставка юних миколаївців. Наші діти у своїх малюнках намагалися розповісти про свою рідну землю.

Незабутніми для миколаївських хлопчиків і дівчаток, їхніх батьків залишаться зустрічі з японськими дітьми, відвідання Києво-Печерської лаври, Зоологічного музею, Музею нецке (японських статуєток).

А 7 лютого, коли за східним календарем розпочинається рік Земляної Миші, у виставковій залі обласної організації Співки художників України, у рамках міжнародної акції «Міст дружби», спільно з Миколаївським молодіжно-просвітницьким товариством відкрито виставку робіт вихованців студії «Майстер-клас», який веде Інна Олегівна Мяло. На стінах залу мило розмістилися яскраві дитячі малюнки, цікаві витинанки.

Чарують душу наївні та щирі акварелі дітей: вулиці, будинки, дивовижні тварини, загадкові рибки. Цікаво, що в студії можуть займатися діти з 5-річного віку. До серця кожного в Інни Олегівни знайдеться золотий ключик і добре слово. Педагог від Бога, вона допомагає нашим дітлахам робити перші кроки у світ прекрасного, намагається зберегти їх індивідуальність – дитячу безпосередність, світле й радісне світосприймання.

Майстерно, з великою любов'ю чоловіком І. Мяло Сергієм Гусєвим зроблені фотопортрети всіх вихованців студії, на фотоплівку зафіксовано моменти перебування їх у японському центрі культури.

...Той похмурий день став теплішим і затишнішим від різноколірного буйства малюнків, піднесеної і доброзичливої атмосфери, де діти могли загадати бажання і повісити його на чудодерерво. З рук голови обласної організації Національної співки художників, заслуженого діяча мистецтв України Олега Приходька юні художники отримали перші нагороди – справжні професійні гуашеві фарби.

Особисто я й уся моя родина щиро вдячні Інні Олегівні за дар спілкування з дітьми, за те, що вона не лише дає їм перші ази живопису, а й вчить бути людьми, упевненими, самостійними. Сподіваюся, що шалене захоплення мого онука Романа Юсковця «графіті» на стінах і огорожах нашої дачі переросте в справжню любов до мистецтва, ким би він не став у майбутньому.

Тема 6: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КОРЕКТУРИ Й ЛІТЕРАТУРНОГО РЕДАГУВАННЯ

План

1. Правила коригування тексту.
2. Система коректурних знаків.
3. Стандартні коректорські знаки.
4. Знаки заміни, викидки і вставки.
5. Знаки перестановки.
6. Знаки зміни проміжків.
7. Знаки заголовка, абзаців та шрифтових виділень і змін.
8. Знаки виділення технічних вад набору та натиску.

Література:

1. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
4. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
5. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
6. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Косак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
7. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
8. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
9. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Відредагувати текст, використовуючи коректорські знаки. Зробити прогноз читачьких реакцій на текст

Ансамбль спортивного бального танцю "Дует" палацу "Нафтохімік" буде представляти Україну на Чемпіонаті світу 2004 в Мінську

Нещодавно у Києві проходили VIII Міжнародні змагання зі спортивних бальних танців "KYIV MAYOR OPEN CUP– 2004", у яких взяли участь танцюристи всіх категорій, включаючи професіоналів. До складу журі входили представники США, Польщі, Німеччини, Молдови й України.

Кременчук на цих змаганнях представляв народний ансамбль спортивного бального танцю "Дует" Палацу культури " Нафтохімік" АГ "Укртатнафта". 1, незважаючи на сильний склад учасників турніру, представники ансамблю "Дует" випоролі призові місця у змаганнях: срібло дісталось Є. Князеву та А. Ганжі, а бронза в категорії "хобі-клас" – А. Дряпіці та А. Беседіній.

Танцювальному колективу "Дует", який став лауреатом і на цих представницьких змаганнях, як одному з кращих колективів України, довірена висока честь представляти нашу країну на Чемпіонаті світу 2004 року в Мінську.

Завдання 2. Відкоригувати запитання, щоб зробити їх коротшими та яснішими

- Як побудовані словникові статті у II-томному "Словнику української мови", в 6-томному українсько-російському словнику, в 3-томному "Русско-украинском словаре" і в словнику іншомовних слів?
- Для чого використовується прийом зіставлення та контрасту?

- Чи вірно ствердження, що у своїх вчинках, які пов'язані з вибором друзів, професії та пошуком справжнього кохання, юні герої роману керуються єдиними моральними правилами?
- Чому при характеристиці лексико-семантичної групи дієслів ми не можемо обійтися, наприклад, без аналізу синонімічних, антонімічних підношень у межах однієї групи?
- Як Купрін протиставив мораль панівних класів духовній, моральній красі простої людини?

Тема 7: РОБОТА РЕДАКТОРА НАД КОМПОЗИЦІЙНОЮ СТРУКТУРОЮ ТЕКСТУ

План

1. Композиція як системно-структурна організація твору.
2. Проблема виділення композиційних одиниць.
3. Аналіз композиційних зв'язків і семантичних відношень у текстах різних типів (описах, розповідях, роздумах).
4. Робота редактора з оповідним текстом.
5. Робота редактора з текстом-описом.
6. Текст-роздум.

Література:

1. Ганжуров Ю. Основні етапи композиційного редагування. *Вісник Книжкової палати*. 2010. № 2. С. 8.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
7. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Коссак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
8. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
9. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
10. Ярема С. Технічне редагування. Київ : Ун-т «Україна», 2003. 284 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Проаналізувати композиційно-архітектонічну будову текстів

Короткотермінові гранти

Інститут Кенана надає короткотермінові гранти науковцям, які зайняті у соціальних та гуманітарних галузях науки, проживають у країнах колишнього Радянського Союзу і які зможуть довести, що їхні наукові дослідження потребують використання бібліотечних, архівних та інших спеціальних ресурсів Вашингтона (округ Колумбія). Перевага надається тим, хто займається дослідженням політики.

Академічні учасники повинні мати ступінь кандидата, який закінчує дисертацію. До участі у конкурсі допускаються науковці з неакадемічними еквівалентними ступенями професійного досягнення.

Короткотермінові гранти забезпечують стипендію у розмірі \$ 100 на день.

Крайній термін подання заяв — 1 вересня 2003 року.

Круті перці – молоді соціалісти

Спілка молодих соціалістів Кременчук (скорочено – СМС) була зареєстрована минулого тижня. Вона налічує близько півсотні юнаків та дівчат. СМС Кременчука очолив депутат міськради Денис Терешенко.

Це перша міська організація у Полтавській області. До цього існувала лише обласна.

Емблема Всеукраїнської молодіжної громадської організації виглядає як шість червоних стручків перцю, складених в абрєвіатуру СМС.

Оформлення сторінки

Організаційно-розпорядчі документи оформляють на папері формату А4 та А5. для зручності з обох боків сторінки залишають вільні поля: ліве – 35 мм; праве - не менше 8 мм, верхнє — 20 мм, нижнє для формату А4 –19 мм, для формату А5 – 16 мм.

На бланку друкується тільки перша сторінка документа, а нас/упні – на чистих аркушах паперу. Якщо текст документа займає більше однієї сторінки, то на другу сторінку не можна переносити один підпис, на ній має бути не менше двох рядків тексту.

Завдання 2. Проаналізувати композицію тексту. Поділити текст на абзаци

Полтавщина відома народними художніми промислами і ремеслами. Решетилівське вишивання і килимарство та опішнянська кераміка стали окрасою багатьох художніх та краєзнавчих музеїв світу, а також зберігаються у приватних колекціях української діаспори. В Опішні створено унікальний видавничий центр "Українське народознавство", мета якого полягає у збереженні та популяризуванні національного народного мистецтва. Зразки підготовлених там книг сьогодні можна зустріти на виставках різних рівнів, зокрема, двотомне видання "Українці" отримало Диплом І ступеня на Міжнародній виставці 2001 року. Саме Опішня нині є одним із найвідоміших в Україні науково-дослідницьких центрів етнічної самобутності, розвитку, утвердження і збереження традицій національної образотворчої культури. У цьому старовинному козацькому містечку створено єдиний у межах нашої держави Всеукраїнський центр наукового дослідження, збереження і популяризації вітчизняного гончарства, аналогів якому не знайти в жодній державі світу. Не зважаючи на те, що сьогодні наукова та культурна справа у нашій державі не є прибутковою, центр у Опішні продовжує важливу справу збереження історичних надбань, українського національного менталітету, відроджуючи та підтримуючи зв'язок між минулим і сьогоденням. Працівники центру дбайливо оберігають неповторне народне мистецтво, творчо розвивають його, досліджують у наукових працях, піклуючись про донесення нашого національного багатства до наступних поколінь. Важливою частиною Всеукраїнського центру наукового дослідження, збереження і популяризації вітчизняного гончарства є видавництво "Українське Народознавство" – одне з найменших в Україні за чисельністю працівників, але водночас і одне з найповажніших і найтитолованіших у нашій державі за рівнем видання і розповсюдження книжкової продукції. Не дуже багато книг щороку випускає воно в світ – лише одну, дві чи три – але ж ці видання з часом стають справжніми раритетами, якими користуються не лише науковці, спеціалісти, українська діаспора, а й викладачі вищих навчальних закладів та вчителі загальноосвітніх шкіл. Видавництво "Українське Народознавство" сьогодні є практично єдиним, яке чимало років діє в сільській місцевості, а не в місті, районному чи обласному центрі. Воно відроджує і захищає одне з найдавніших ремесел українського народу – гончарство, залишається відданим традиціям культурних надбань України. "Українське Народознавство" прагне видавати сучасну елітарну наукову книгу, яка нині, на жаль, не користується масовим попитом у населення.

Цілком зрозуміло, що ніякого економічного, фінансового зиску від своєї діяльності видавництво не отримує. Але рушійною силою цього колективу є патріотичний ентузіазм, передусім, впевненість у тім, що українське гончарство, яке виникло багато тисячоліть тому і передавалося від майстра ні і майстра, від батьків – дітям і зараз залишилося живим Мистецтвом, а не тільки зібраннями у музейних колекціях. Отож, її Опішні функціонує унікальне наукове видавництво, цілком зорієнтоване на розвиток національної культури, народного мистецтва, зокрема гончарства як унікального феномена народної культури, як філософії гармонійного життя. Видавництво "Українське Народознавство" – це і своєрідна

наукова лабораторія, яка популярно знайомить читачів з національними традиціями гончарства, виховує шанобливе ставлення кожного до національних святинь України.

Завдання 3. Проаналізувати композиційну структуру тексту замітки. Відредагувати текст.

Новини з регіонів. Селище під берегом

Цей день став знаковим як для прихожан місцевої церкви Різдва Пресвятої Богородиці, так і жителів селища. На еланецьку землю завітав високопреосвященніший митрополит Миколаївський і Вознесенський Пітірім.

Спочатку Владика від служив божественну літургію у місцевому храмі, а потім освятив обертг селища – мармуровий хрест, який установлено на в'їзді у Єланець.

Після освячення хреста відбулася урочиста частина цієї знакової події. Голова райдержадміністрації А. Добровольський, голова районної ради О. Москаленко нагородили Грамотами РДА та районної ради курівників-спонсорів сільгоспідприємства «Альянс» В. Моргуна та В. Чабаненка, які матеріально посприяли у виготовленні та встановленні оберега селища. Мер Єланця Л. Баденко також подякувала Валерію Павловичу та Вадиму Анатолійовичу за благодійництво і вручила їм пам'ятні сувеніри.

Відтепер еланчани житимуть під надійним оберегом.

Тема 8: РЕГУЛЮВАННЯ НАПРУГИ ВИКЛАДУ В ТЕКСТІ

План

1. Поняття ритму тексту, лаконічності викладу, напруги викладу в літературно-художньому редагуванні.
2. Характеристика текстів (або фрагментів) із послабленою напругою викладу.
3. Характеристика текстів (або фрагментів) із посиленою напругою викладу.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
3. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
4. Іванченко Р. Адекватність розуміння і ясність тексту. Київ : Т-во «Знання» України, 1991. 48 с.
5. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Проаналізувати напругу викладу на рівні речення. Запропонувати виправлення

- 1) Ще здаля, на повороті, бовванів цегельний, кам'яний будинок станції...
- 2) Павло дивився на рудий степ, шукав скирти чи ожереди. Але степ був пустельний і рівний. Скирт і ожередів не було...
- 3) Дужий, дошкульний вітер увірвався з моря в затишну бухту і одразу збив хвилю, жбурнув у вічі холодними бризками солоної води.
- 4) Денікінський осавул запалив хату батька мого – підпільника, –але сокорина встояла і тоді, не піддалася язикам бешкетного полум'я. і тепер, старенька, вона часто хитнеться – вклониться людям, які йдуть повз неї.

Завдання 2. Проаналізувати напругу викладу на рівні тексту. Запропонувати виправлення.

- 1) Вітер свистів йому у вухах, надимав поли розхристаного піджака, але не прохолоджував розпаленої голови і гарячого тіла. Голова горіла у пекельному вогні, тіло трясла якась лихоманка. Його кидало то в жар, то в холод, зуби дрібно цокотіли, і він те й робив, що застібав і знову розстібав коміра на всі гудзики. Його гордість...
- 2) Павло вийшов з вагона на київському вокзалі... На вокзалі він знову обминув стороною юрбу носильників у білих фартухах, щоб не зустріти Якіма Кавуна чи й Княжевича серед них, здав на схорону чемодана і скочив у трамвай, який ішов до центра, через колишній Євбаз, по вулицях Воровського і Ворошилова. Зійшов біля Золотих воріт і поволі попростував Володимирською вулицею повз оперу до бульвару Шевченка, де й містилося Міністерство сільського господарства. Павлові хотілося ще раз спробувати щастя...
- 3) Дужий, дошкульний вітер увірвався з моря в затишну бухту і одразу збив хвилю, жбурнув у вічі холодними бризками солоної води. Катер летів проти вітру, розсікаючи білі баранці на гострій хвилі.

Павло схопив обидві стрічки з безкозирки і затиснув їх зубами, щоб вітер не зірвав безкозирку. Те ж саме зробив і Іван Заруба, весело глянувши на чайку, що їй досі жалібно цигикала над їхнім катером, злітала вгору, падала до води, немов хотіла вхопити гострим дзьобом жовтої піни на крутій хвилі. Але піну рвав вітер, і вона розсипалася над морем довгастими ниточками й легенькими кульками.

Матроси стояли зверху на командирському катері, навіть не заходили до каюти, засланої квітчастим килимом... У каюті все сяяло від зразкової чистоти, білосніжних чохлаїв на диванах, від полиску червоного дерева, яким було оздоблено стіни. Гаряче світилися добре надраяні мідні поручні, ручки панелі. Катером капітана першого рангу ніколи не їздили матроси. Швидкість у нього неабияка. Він летів у бухті наче вітер, майже не торкаючись носом високої хвилі. Не кожному матросові випадало ходити цим катером з крейсера «Адмірал Нахімов» до берега. Треба було заслужити таку честь.

Катером вихором летів...

Завдання 3. Проаналізувати напругу викладу на рівні речення. Запропонувати виправлення

Божена навчається в Житомирському агротехнічному коледжі на факультеті експлуатації систем інформації та теорії прийняття рішень, який, за даними 2010 року, став одним із кращих професійно-технічних закладів міста, вона майбутній програміст.

Спочатку, чого до них ніхто не міг зробити, у 200-метровій шахті шахтарі ліквідували холості прогони комбайна, перейшли на двостороннє виймання вугілля, очистили непотрібні відходи, що заважали роботі техніки.

Якщо десять років тому при організації служби дорожнього нагляду акти про стан вулиць і доріг вміщувались на кількох сторінках, то сьогодні це – двотомний перелік значних і дрібних недоліків у стані міських вулиць і доріг з твердим покриттям п'ятисоткілометрової довжини.

Приводячи в дію свої давні задуми, він стілював у життя свої дитячі мрії і з кожним роком наближався до своєї мети, яку поставив ще тлді, коли почав працювати.

Тема 9: ДОСЯГНЕННЯ АДЕКВАТНОЇ ТОНАЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО РЕДАГУВАННЯ

План

1. Поняття про тональність викладу.
2. Авторська та композиційна тональності твору і редактор.
3. Засоби організації тональності.
4. Тон і художня правда.
5. Тон викладу і традиція мовлення.
6. Речення і порушення тону викладу.
7. Приглушення авторської тональності.
8. Композиційні структури і порушення тону розповіді.
9. Тон розповіді і пунктуація.

Література:

1. Ганжуров Ю. Основні етапи композиційного редагування. *Вісник Книжкової палати*. 2010. № 2. С. 8.
2. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
3. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
4. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
5. Іванченко Р. Адекватність розуміння і ясність тексту. Київ : Т-во «Знання» України, 1991. 48 с.
6. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
7. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
8. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Прочитати тексти. Яка різниця між описом оселі (інтер'єру) у художньому і нехудожньому текстах? Зробити висновок про емоційну тональність та засоби її організації у кожному з текстів.

- 1) Встали від столу, розбрелися по кімнатах. Іванові хотілося бачити кожний кутик... Кожна дрібничка, навіть який-небудь чайник у кухні говорив до нього своєю рідною мовою. «Ти ще мене пам'ятаєш?» – казала кожна річ. Особливо багато таких речей у великій кімнаті, так званому кабінеті: ріг тура, мушля на попіл, приладдя до писання. Витертий одинокий шкіряний фотель – близький і свій. Столи, стільці, його ліжко, застелене так само, з тією самою білою прикрив кою, а над ним краєвид Куїнджі. А найголовніше - портрет Марусі, що майже цілий зріст людини велично висів між двома вікнами над письмовим столом.
- 2) На фотографії – куток робочого кабінету людини, яка займається розумовою працею, напевно, письменника. Про це свідчать розкладені на великому письмовому столі аркуші паперу і залишена ручка – гусяче перо – та інше письмове приладдя і речі, якими ніби зовсім недавно користувався господар кабінету. З правого боку стола – велике м'яке робоче крісло, оббите темно-коричневою шкірою. У ньому, напевно, приємно сидіти і працювати. Під стіною – невелика етажерка, на ній складені стопами книжки. Над етажеркою – полиця, на якій рівними рядами стоять книжки різної величини.

У кутку кімнати знаходиться великий камін, певно, облицьований біло-рожевим мармуром, бо його поверхня подекуди відсвічує, як дзеркало. Отвір каміна обрамлений бронзою. Трохи вище отвору, наче поясом, камін охоплений карнизом, на якому стоять два з позолотою відсвічники з запаленими свчками, бронзова невеличка статуетка і кілька круглих коробочок.

Завдання 2. Охарактеризувати емоційну тональність уривка, зробити висновок про засоби її організації.

Христя увійшла за ним. Велика хата, аж учетверо вікон; по ліву руч., під глухою стіною, стояла неприбрана кровать, виплутана неначе сітка, з тонкого заліза; за нею проти вікна – стіл; на столі усяких виробок з дерева, глини, каменю. Тут були голі, обнявшись руками, люди, вискаливши зуби собаки, світячі очима коти; по обох боках столу на круглих підставках стояли дві темні чоловічі постаті: одна – в шапці і кожусі – справжній мужик, друга – без шапки, носата, великі пацьорки спускалися на вуха кучерями. По стінах – картин-картин, аж очі розбігаються! Між двома вікнами чорна блискуча шафа, на їй – головатий чоловік обперся на шаблю, з-за котрого драв шию крилатий орел... Христі уперше зроду доводилось бачити таке диво.

Завдання 3. Знайти недоліки в емоційній тональності уривку. Чим вони спричинені? Запропонувати варіант виправлення.

А вранці здається, що нарешті наступило на землі царство снігу.

Сніг позамітав дороги й вулиці, лежить по городах і садках. Деякі кущі зовсім заметено, лише пучком гілок означаються з кучугур. Ялини повлягались у білі кожухи, геть зовсім сховавши зелень хвої. На гіллі дерев лежить пухке, ворсисте хутро, яке начебто знято з найніжніших полярних песців. Гай-гай, скільки ж песців уполювала хурделиця, що вистачило на велетенську шубу, в яку зодяглася землі від обрію до обрію, а тепер вигрівається у хутрі й, дивлячись у свічадо небес, не намилиється на свою вроду.

Апофеоз білого кольору, торжество снігової білини, яка, однак, не видається одноманітною, а розкинулася морем, де хвилі грають сліпучими спалахами, де сяйво має свої ритми і тональність.

Сніги в цей день, коли сонце птахом-месією звершує величний ритуальний політ над землею, начебто сягнули найповнішого розвитку своєї теми в тому самостійному музичному творі, ким є прелюдія весни. Вони зацвіли так, як іще не цвіли досі, і сяйво розквітлих снігів наче аж гримить нестримною радістю, і все довкола перейнялось її настроєм – дерево і пташка, протоптана до колодязя стежка й людина, що йде з відром по воду... І як не пошкодувати, що минуший цей апофеоз білого кольору, минуше торжество снігової білини!

Тема 10: ОЦІНКА РЕДАКТОРА ТВОРІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ

План

1. Редакторська робота з романом, оповіданням, нарисом.
2. Інформаційні та аналітичні жанри газетних матеріалів.
3. Різновиди видань суспільно-політичної літератури, особливості їх редагування.
4. Різновиди наукової літератури, організація їх редагування.

Література:

1. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
4. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Партико З. Галузеві норми редагування поетичних творів. *Вісник Книжкової палати*. 2014. № 10. С. 9-11.
7. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
8. Різун В., Мамалига А., Феллер М. Нариси про текст : Теоретичні питання комунікації і тексту. Київ : Київ. ун-т, 1998. 336 с.
9. Карванський С. До зір крізь терня, або Хочу бути редактором / іл. М. Косак. Київ : БаК, 2008. 118 с.
10. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця : практич. посіб. / ред. Л. Щербатенко, Н. Тимошик. Київ : Наша культура і наука, 2005. 560 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Визначити жанр тексту. Відредагувати текст. Сформулювати поради авторові, як удосконалити текст

Монстри в голові

Це не твої монстри в твоїй голові, але мої. Вони тебе лякають до нестями, вони виглядають страшними, ти не знаєш, що з ними робити. Але тобі й не треба нічого з ними робити. Вони не належать тобі. Вони не послухаються тебе. Вони мої. Мої. Крапка.

Що вони роблять в твоїй голові? Як вони туди втрапили? Все дуже просто. Ми - одне ціле. Ми стали одним цілим. Ми розділили життя. Радощі, печалі, страхи і, звісно ж, монстрів. Так, саме так. Так само твої монстри живуть в моїй голові. Але я їх не боюся, я їм радий, бо вони - частина тебе. Вони - це теж ти. Це ти живеш у моїй голові зі своїми монстрами. Я радію їм, як я радію тобі, бо це значить, що я живий, і ти теж. Ми - живі. Ми живемо. І наші монстри з нами.

То що ж робити? Полюби моїх монстрів. Прийми їх. Радій їм. Годуй їх. Колисай їх. Ти побачиш, що вони не такі вже й страшні. Вовк не такий страшний, коли домашній. Так само й монстри. Вони не страшні, коли нагодовані й заколисані.

Ти, мабуть, не пам'ятаєш, але ми це все запланували .звечора, перш ніж заснули. Тепер ми спимо, і тобі сняться мої монстри... в твоїй голові. Але ж ми рано чи пізно прокинемося і дружньо сміятимемося з наших снів, таких справжніх, таких яскравих. А, може, й захочемо повторити. Тільки ти будеш мною, а я тобою, а монстри будуть ті ж самі. Одні на двох. Може, монстри і є єдина справжня реальність? А ми - їхнє відлуння, відблиск, їхній сон? Може, ми і є монстрами, що сплять і снять оцей сон, де ми - це ми? Де вони - це ми? Може, то і не монстри зовсім? Просто хтось незбагнений. А коли щось є незбагненим, воно лякає.

Знаєш, що найкраще лікує від страху? Кохання, любов. Коли ти любиш, чого тобі боятися? Ти розчиняєшся у тому, кого любиш. Тебе нема. А раз тебе нема, то нема й кому боятися. Нема кого боятися. Полюби моїх монстрів. Прийми їх. Розчинися в них. І весь страх минеться.

Я намагався їх якось убити. Але не зміг. Бо тоді б я вбив сам себе. Бо я і є ті монстри. Вони - моя частина. Я - їхня частина. Ми зрослися. Ні, ми народилися разом. Аж ні. Я народився з ними. Їх не можна відділити від мене. Вони так само потребують любові, як і я. Кричати: "Вбий своїх монстрів!", - те ж саме, що й кричати: "Убийся!" Ти справді того хочеш? Я можу вбитися, але ж це сон. Ми прокинемося, і я знов буду поруч. А ми весело реготатимемо з того, якими були дурними уві сні.

Монстри, насправді, роблять дивовижні речі. Без них ми були б бездушними ляльками. А так - вони змушують нас робити дивні речі, а ті дивні речі виповнюють наше життя химерним виром думок, почуттів, подій. Я б сказав, ми відчуваємо життя, смакуємо його саме завдяки нашим монстрам, які знають нас краще за нас самих.

Чи сняться монстрам сні? Я думаю, ми і є їхній сон. Вони марять. Ти думаєш, чому твоє життя таке химерне і нелогічне? Бо воно - то марення тих монстрів, що в твоїй і моїй голові. А у маренні немає нічого ні логічного, ані раціонального.

Тема 11: ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЄ РЕДАГУВАННЯ ПЕРЕКЛАДІВ

План

1. Нормативні аспекти перекладу.
2. Одиниця перекладу.
3. Проблема оцінки якості перекладу.
4. Мовна інтерференція як проблема редагування перекладів.
5. Лексичний рівень редагування.
6. Граматичний аспект редагування.
7. Особливості редагування перекладу поетичних творів.
8. Місце літературного редагування в професійній підготовці перекладачів.

Література:

1. Воевутко Н. До питання редагування перекладів у сучасному українському перекладознавстві. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія.* 2015. № 16. С. 202-204.
2. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
3. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
4. Основи теорії редагування перекладів : конспект лекцій / укладач О.В. Ребрій. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. 88 с.
5. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Пономарів О. Культура слова : Мовностилістичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
7. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Перкласти текст українською мовою, зберігши авторську тональність.

Ветер за стенами дома бесился, как старый озябший голый дьявол. В его реве слышались стоны, визги и дикий смех. Метель к вечеру насходила еще сильнее. Снаружи кто-то яростно бросал в стекла окон горсти мелкого сухого снега. Недалекий лес роптал и гудел с непрерывной, затаенной, глухой угрозой...

Ветер забирался в пусте комнаты и в печные воющие трубы, в старый дом, весь расшатанный, дырявый, полуразвалившийся, вдруг оживлялся странными звуками, к которым я прислушивался с невольной тревогой. Вот точно вздохнуло что-то в белой зале, вздохнуло глубоко, прерывисто, печально. Вот заходили и заскрипели где-то далеко высохшие гниле половицы под чьими-то тяжелыми и безшумными шагами. Чудится мне затем, что рядом с моей комнатой, в коридоре, кто-то осторожно и настойчиво нажимает на дверную ручку и потом, внезапно разъярившись, мчит по всему дому, бешено потрясая ставнями и дверми, или, забравшись в трубу, скулит так жалобно, скучно и непрерывно, то поднимая все выше, все тоньше свой голос, до жалобного визга, то опуская его вниз, до звіриного рычання. Порою бог весть откуда врывается этот страшный гость и в мою комнату, пробегает внезапным холодом у меня по спине и коле бал плям лампы, тускло светившей под зеленым бумажным, обгоревшим сверху абажуром.

На меня нашло странное, неопределенное беспокойство.

Завдання 2. Зробити літературний переклад вірша самостійно.

William Blake

LONDON

I wander thro' each charter'd street,
Near where the charter'd Thames does flow.
And mark in every face I meet
Marks of weakness, marks of woe.

In every cry of every Man,
In every Infants cry of fear,
In every voice: in every ban,
The mind-forg'd manacles I hear

How the Chimney-sweepers cry
Every blackning Church appalls,
And the hapless Soldiers sigh
Runs in blood down Palace walls

But most thro' midnight streets I hear
How the youthful Harlots curse
Blasts the new-born Infants tear
And blights with plagues the Marriage hearse.

Завдання 3. Проаналізувати свій переклад та переклади інших авторів.

ЛОНДОН

Переклад Віталія Кейса

По хартійних вулицях блукаю
Близько Темзи хартійної води.
В обличчях знак - у всіх, які стрічаю
- Знак безсилля, знак біди.

У кожнім крику сіромахи,
У переляканім плачу дитини,
У голосах і в заборонах всяких,
Я чую сковані умом кайдани.

Як крики сажотруса
Страшать зазелені святині,
Як у палаці зойк матроса
Стікає кров'ю по стіні.

І часто чую серед ночі,
Як молода повія палко
Кляне заплакані малятка очі
І шле чуму на шлюбні катафалки.

ЛОНДОН

Переклад Віктора Марача

По пишних вулицях ходжу,
Де пишна Темза котить води,
Й на всіх обличчях лиш нужду
Стрічаю, лиш біду й незгоди.

В риданні, в стогоні, в журбі,
В плачі малят, ще безгріховних,
В проклятті кожнім і в мольбі
Я чую дзвін оков духовних.

О, як цих сажотрусів крик
Вселяє страх в церкви похмурі!
І кров'ю зойк солдат-калік
Двірцеві омиває мури!

Прокльон же з мороку ночей
Маленької повіі згубний
Й для сліз у немовлят з очей,
Й тим, хто наряд вдягає шлюбний.

ЛОНДОН

Переклад Тамари Кисельової
По вільних вулицях бреду,
Тече і Темза вільна біля,
Та на обличчях я знайду
Сліди журби, сліди безсилля.

І з кожним криком і плачем,
І з кожним стогоном, прокльоном
Я чую, - а на серці щем, -
Дзвін пут, одягнених законом.
І з криками каменяра
Біля похмурого собору,
З останнім словом зброяра
Під замком грізним, непоборним.

Я бачу в закутках сумних
Повій, ще юних, божевілля,
Дитячі сльози, смерть чумних,
І катафалк, а не весілля.

ЛОНДОН

Переклад Григорія Мазанька
Йду вулицями, де панує знать,
Де владна Темза котить гладь води,
В обличчях стрічних я читаю знак -
Знак слабкості та знак біди.

У чоловіків бачу біль в очах,
В дитячих дичках переляк застиг,
Бринять у криках остеріг та страх

- В кайдана душі, Господи, прости.

Як сажотруса неспокійний гук
Тривожить церкву, що темніє тут,
Солдат-каліка вигуком своїм
Двірцеві стіни мов кривавить він.

І серед ночі місто не мовчить:
Повія юна в розпачі кричить,
Клянучи немовляти слізний гвалт, -
Це крах надій, це шлюбний катафалк.

Тема 12: ЯСНІСТЬ ТЕКСТУ

План

1. Контекст і ясність викладу.
2. Порушення звичності мовних зв'язків.
3. Еліптичність викладу і ясність.
4. Пропуск матеріалу і ясність.
5. Емоційна ясність.
6. Робота редактора над ясністю тексту.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
3. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
4. Іванченко Р. Адекватність розуміння і ясність тексту. Київ : Т-во «Знання» України, 1991. 48 с.
5. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Перевірити правильність побудови ряду однорідних членів речення. За потреби запропонувати варіант виправлення.

Вже організована система харчування: є домовленість з приватним господарством на постачання молока у садок, йдуть переговори про закупівлю інших потрібних продуктів. Кошти на це виділятимуться з сільської ради, з районного бюджету, спонсорські та батьківська плата, яка складатиме приблизно 80 гривень на місяць.

Завдання 2. Знайти і виправити мовностилістичні помилки, видалити канцеляризми.

Ми виховуємо озлоблену дитину. Адже ситуацію з харчуванням в сільських родинах ми навіть не розглядаємо. Наша мета – накормити дітей в стінах виховних закладів та якомога зменшити батьківську плату, принаймні до 2,5 гривень.

З метою суттєвого здешевлення вартості харчування дітей у літній період проводиться заготівля основних продуктів харчування за максимально низькими цінами.

Під час перевірок, як говорить головний лікар, у навчально-виховних закладах не виявлено порушень у приготуванні страв відповідно погодженого перспективного 2-тижневого меню харчування та недовкладення продуктів харчування.

В більшості шкіл та дитячих садків застаріле технологічне обладнання, кухонний та столовий посуд, чкі потребують заміни. Відмічається низька закупівля натуральних соків, йодованої солі.

На сьогодні зроблено 24 євровікна, плануємо зробити ще 10 вікон, харчоблоки, у школі поміняти двері.

У ході розмови постало інше питання. Взяття кредиту передбачає наявність повністю оформлених документів на будинок, приватизацію і таке інше, а ці вимогам у селі відповідають одиниці.

У ході засідання було розглянуто два основні питання: про організацію харчування учнів у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах Казанківського району та про підготовку закладів освіти до роботи в зимовий період.

Як з'ясувалось пізніше в ході слідства, потерпілі торгували на одному з місцевих речових базарів і зароблені такми бізнесом гроші зберігали вдома.

Буду відвертим, зустрічаємо цей день зі стриманим оптимізмом. З одного боку, обнадіює те, що ціна на сільськогосподарську продукцію цього року була більш-менш прийнятною. Водночас є серйозні підстави прогнозувати, що обмеження імпорту пшениці негативно позначиться на вітчизняному товаровиробнику.

Немає на світі страшнішого гриба від блідої поганки. Зовнішність її обманлива: схожий цей гриб і на сиріжку, і на печерицю...

Річ у тім, що чималенький клаптик родючої земельки-годувальниці облюбували для себе «сильные мира сего», а серед них, зокрема, сільський голова, її чоловік та троє синів.

За дев'ять місяців цього року дієву допомогу на лікування, придбання ліків, життєві потреби згідно з клопотанням районних управлінь праці та соціального захисту населення, територіальних центрів отримали 110 малозабезпечених громадян області, а до Дня Перемоги 35 ветеранам війни також надана благодійна допомога.

І ось днями завершилися роботи по ремонту під'їзної дороги та переїзду через річку Інгул.

Тема 13: ХУДОЖНЄ РЕДАГУВАННЯ

План

1. Терміни, зміст, завдання художнього редагування.
2. Складові художнього оформлення видань та особливості їх редагування.
3. Види та специфіка застосування ілюстрацій у видавничій практиці.
4. Типові помилки в редагуванні зображального матеріалу.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Зелінська Н. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
3. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
4. Іванченко Р. Адекватність розуміння і ясність тексту. Київ : Т-во «Знання» України, 1991. 48 с.
5. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Тимошик М. Художнє редагування: теоретичні та практичні аспекти. Київ : Наша культура і наука, 2012. 38 с.
9. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця : практич. посіб. / ред. Л. Щербатенко, Н. Тимошик. Київ : Наша культура і наука, 2005. 560 с.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1. Знайти приклади типових помилок зображального матеріалу.

- неправильно обраний ракурс, що викривлює зображення;
- нечіткість обрисів предметів через недостатнє освітлення в момент фотографування;
- розмитість об'єкта, який рухається;
- штучне або неприродне вираження обличчя на портретах, якщо вони виконувалися непрофесіоналом під командою “Увага, знімаю!”.

Змістовий модуль 2.
Редакторська робота з мовою повідомлення

Тема 14: РОБОТА НАД ЛЕКСИЧНИМИ ЗАСОБАМИ МОВИ

План

1. Стилiстичне використання омонiмiв, антонiмiв, синонiмiв.
2. Стилiстичне використання архаїзмiв та неологiзмiв.
3. Іншомовні слова.
4. Діалектизми.
5. Канцеляризми та мовні штампи.
6. Слова з експресивним забарвленням.
7. Фразеологiзми. Внутрiшня форма фразеологiзму.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посiбник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посiб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилiстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилiстика і редагування журналістських текстiв. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посiб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛІВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афiша, 2001. 416 с.
8. Пономарiв О. Культура слова : Мовностилістичні поради. Київ : Либiдь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либiдь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посiб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимирська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

Завдання для самостійної роботи:

Тренувальні вправи

Завдання 1. Порівняти наведені тексти. Визначити тему та стиль кожного з них. З'ясувати, яким завданням підпорядковується добір мовних засобів у цих текстах

1. Дуб звичайний – однодомна рослина родини букових. Дерево 20-50 м заввишки, з широкою неправильною кроною. Молоді гілки зеленувато-бурі або червонуваті, голі або ледве опушені. Кора на стовбурі і багаторічних гілках темно-сіра. Листки чергові, коротко черешкові, видовженооберненояцеподібні, перистолопатові, біля основи – з вушками. Квітки одностатеві, тичинкові, в пониклих сережках і складаються з 6-8-роздільної зеленуватої оцвітини, по 1-3 в пазухах верхніх листків, ніжки суцвіття біля плодів довші за черешок листка. Плід – горіх (жолудь). Цвіте протягом квітня – травня; плодоносить у вересні – жовтні.

Утворює чисті насадження або росте в суміші з іншими породами майже по всій території України (у степу - переважно по долинах річок).

2. У багатьох чудових народних піснях оспівано зеленого патріарха лісів. У багатьох віршах постає він як символ незламної сили, могутності та переможного довголіття!

Дуб і справді живе надзвичайно довго. В селі Верхня Хортиця, яке нині перетворилося на передмістя Запоріжжя, височить старезний дуб-велетень, вік якого – понад вісімсот років. Ще за часів Київської Русі з брунатного жолудя проклюнувся паросток і, набираючи сили, згодом перетворився на могутнє розлоге дерево. Під ним проходили слов'янські племена, мешканці південних степів, у його затінку відпочивали, ховалися від дощу або палючого сонця. Нині над ду-бом-велетнем мчать реактивні лайнери, пролітають штучні супутники Землі, а він, як і колись, живе, зеленіє, задумливо шумить серед безкраїх рідних обширів.

Колись, багато віків тому, твердять учені, усе південне Придніпров'я вкривали дубові гаї. З часом діброви відступили перед натиском безкрайнього степу, серед якого і лишився, наче на згадку, цей один-єдиний дуб-довгожитель.

3.

Дуби ростуть поволі, неквапливо;

Хто садить дуба, – той його, можливо,

І не побачить вишим, аніж сам.

Це – дар майбутнім, скажемо, літам,

Привіт іще не знамим поколінням,

Весна, в тумані схована осіннім.

(М. Рильський)

Завдання 2. Згрупувати подані синонімічні пари за відмінностями: у словотворі, етимології, за ступенем сучасності, за особливостями функціонування, у понятійному плані.

Закордонний, зарубіжний, іноземний, чужоземний, заморський; владика, володар; безбожник, атеїст; агентство, представництво, місія; воротар, голкіпер; українська повстанська армія, УПА; прогулянка, вояж, променад; град, місто; оскарження, апеляція; дорога, путь, тракт, шосе, траса, магістраль, манівці, путівець, автострада, простець, кам'янка; перемога, вікторія; водолікування, гідротерапія; живіт, життя; палець, перст; стяг, прапор; робот, машина, автомат; чоло, лоб; поле бою, брань; налив, абсцес; уста, губи; справжній, істинний, реальний, автентичний; злато, золото.

Завдання 3. Пояснити значення наведених іношомовних слів. Підібрати, де можливо, українськомовний синонім

Наприклад: *Автомагістраль* – автомобільний шлях, що не має перехрець транспортних потоків на одному рівні і призначений для високоінтенсивного і швидкісного руху автотранспорту. *Автострада* – та саме, що і автомагістраль (= абсол. синонім). *Траса* – лінія землі, що вказує напрям руху, а також повздовжню вісь дороги, каналу, трубопроводу або іншої споруди високої протяжності (у словнику зафіксовано значення цього слова, багатозначне слово, поняттєвий синонім). *Тракт* – 1. велика проїзна дорога, шлях (поняттєво-стилістичний синонім). 2 – шлях проходження їжі в організмі (поняттєво-стилістичний синонім). *Шосе* – автомобільна дорога з твердим покриттям (поняттєво-стилістичний синонім). *Національні відповідники до домінанти дорога – путівець – польова дорога; гостинець – велика, бита дорога; манівці – кружна, обхідна дорога, простець – пряма дорога; кам'янка – кам'яна дорога.*

- Агітувати, схилити, усовіщати, урезонювати,
- Агонія, передсмертя.

- Безкорисливий, альтруїстичний.
- Вигода, зручність, комфортабельність,

- Дефініція, формулювання, формула.
- Пролог, преамбула, передслово, прелюдія, пропедевтика.
- Абитурієнт.
- Гарантія, запорука.
- Гармонія, злагодженість, злагода.
- Гравюра, ксилографія, офорт, літографія, естамп.
- Філантроп, благодійник, милостивець.
- Дисонанс, дисгармонія.
- Прейскурант, проспект.
- Договір, контракт, пакт.
- Експеримент
- Дресирувальник.
- Екзамен.
- Експлуататор, кровопивець, п'явка, спрут.
- Ребус, шарада.
- Кавалер, ловелас, джигун, бабій.
- Фундатор, основоположник.
- Фатальний.
- Потенціал.
- Дезинфекція, стерилізація, асептика.
- Ілюзія, фантазія.
- Епілог, край, фінал, фініш, амінь.
- Бібліофіл, бібліоман.
- Лексикограф.
- Форвард.
- Ритуальний, церемоніальний.
- Діапазон, масштаб.

- Оптиміст.
- Орфографія.
- ■

- Репрезентувати
- Імпортний
- Депресія.
- Авантюрний.
- Мобілізувати.
- Ремарка, коментар, постскрипtum.
- Реверанс.
- Рефрен.
- Акліматизація, адаптація.
- Предикат.
- Магнетичний.
- Кореспондент.
- Кавалерія.
- Регламент, інструкція.
- Інфінітив.
- Авантюра.
- Репутація, імідж.
- Релігійний, конфесійний.
- Публікувати.
- Орфографія

- Ампатор
- Аналіз
- ■
- Ажіотаж

Завдання 4. *Подані слова поділити на три групи: а) запозичені повністю з інших мов; б) утворені від іношомовних за допомогою українських словотворчих засобів; в) утворені від корінних українських за допомогою іношомовних мовотворчих засобів. При виконанні користуватися словниками (тлумачним, етимологічним, іношомовних слів)*

Ліквідатор, територіальний, безапеляційний, апробування, аритмічний, архідавній, архівознавство, безкласовий, студентський, фанатик, презентація, практикувати, листаж, аспірантка, мандрівник, докторант, аварійність, буквений, демілітаризація, приватний, диригент, п'ятибальний, авансцена, бархатистий, контрнаступ, аптечний, декорація, антигромадянський, кавовий, псевдовчення, кінозал, режисура, комп'ютер, актив, пікет, піцерія.

Завдання 5. *До поданих українських слів і словосполучень дібрати іношомовні відповідники, розкрити значення слів, походження дібраних слів*

Переселення, ввіз товарів, повідомлення, передовий, заохочувати, обмеження, переважати, народний, подарунок, діловитість, негайно, воєначальник, подорож по морю, виразний, душевні переживання, всесвіт, важкий, багатозначний, згуртований, договір, звичайний, дивак, терпимий до чужих думок, захисник, предмет думки, нарада фахівців, пояснення, доля, з'їзд.

(Для довідок: коментар, контракт, експресивний, адвокат, толерантний, масивний, стратег, імпорт, тема, практицизм, міграція, екстрено, полісемічний, круїз, ліміт, презент, космос, монолітний, прогресивний, інформація, превалювати, емоції, фатум, ординарний, конгрес, оригінал, симпозіум, демократичний, стимулювати.)

Завдання 6. *Дібрати синоніми до понять, пов'язаних із людиною, професією, способом життя*

Адвокат, аптекар, арбітр, асенізатор, бандит, бешкетник, бідний, білоручка, тюхтій, варвар, велетень, винуватець, відлюдник, виразник, відступник, відьма, віровідступник, вождь, ворог, дурень, забудько, обиватель, залицяльник, злодій, злочинець, знавець, ідол.,

Завдання 7. *Дібрати якнайбільше синонімів до прикметників, що означають колір. Вибрати контекстуальні синоніми*

Безбарвний, білий, блакитний, жовтий, зелений, коричневий, оранжевий, червоний, чорний, синій.

Завдання 8. *Подані слова, словосполучення ввійшли до активного словника української літературної мови в останні роки. Що означає кожне з них? (Для з'ясування користуватись тлумачними словниками.) Чи всі вони є неологізмами й сьогодні?*

Соборна Україна, суверенітет, незалежність, Президент, тризуб, розбудова держави. Конгрес демократичних сил України, Партія демократичного відродження України, День незалежності, Національна гвардія України, парламентська більшість, Народна рада, СНД, соціальний захист населення, чорнобилець, маркетинг, менеджер, комерсант, комерція, комерціалізація, корпорація, бізнесмен, приватизація, комп'ютеризація, популіст, толерантний, лицей, гімназія, коледж, економічний союз, Слов'янський базар. Міжнародний валютний фонд.

Завдання 9. Пояснити значення та функціонування наведених іноземних слів. Ввести слово у семантично виразний контекст. Підібрати, де можливо, український синонім

1. Автобіографія, анфас, публіка, нотабене, статус-кво, персона нон-грата, постскриптум, функціонер, репрезентувати, реприза, преамбула, постулат, аксіома, пафос, мариніст, феномен, мутант, куратор, клан, концепція, директива, дисгармонія.
2. Симпозіум, офіс, уїк-енд, рекет, діаспора, консенсус, рейтинг, імідж, ректор, кафедра, лекція, колоквиум, ленч, презент, бестселер, пресинг, альтернатива, фарватер, шеф.
3. Менеджер, ампутувати, мисль, ватра, болото, чорногуз, навала, процент, подорож, наймит, його, ожеледь, майдан, благородний, вихований, односельчани, людина, шоки, лице, житель, білет, преамбула, постулат, феномен, презент, бестселер.
4. Суперник, об'ява, пасувати, мета, житель, смисл, верства, мисль, джерело, письменний, менеджер, готель, екземпляр, злидні, заступник, ректор, власник, імідж, симпозіум, офіс, мовознавство, словотвір, адаптуватись.

Завдання 10. Дібрати антоніми до термінів, указати вид антонімії

Ідеологізація, кредитор, інфляція, розтяг, опуклий, гіпервітаміноз, моногамія, важка промисловість, хворий, прогрес, недолік, експлуатація.

Завдання 11. Згрупувати слова за антонімічними зв'язками, вказати вид антонімії

Абсолютний, абстрактний, авангард, батьківщина, безмежний, безпека, важливий, велетень, веселий, гармонія, грубий, доводити, дозволяти, жартома, жвавий, живий, відносний, конкретний, ар'єргард, чужина, обмежений, небезпека, дріб'язковий, карлик, понурий, від, після, спростовувати, забороняти, серйозно, повільний, мертвий, архаїзм, асиміляція, атака, дисиміляція, контратака, неологізм.

Активний, акуратний, апогей, блискучий, боязкий, буденний, весна, воля, гармонія, грубий, дорогий, достойний, життя, забувати, завжди, пасивний, неакуратний, перигей, забуття, далекий, матовий, осінь, безвілля, дисгармонія, делікатний, дешевий, негідний, смерть, пам'ятати, ніколи.

Завдання 12. До поданих фразеологізмів дібрати синоніми (1), антоніми (2). Розкрити значення фразеологізмів, скласти речення (текст) з фразеологізмами одного синонімічного ряду, з кількома антонімічними парами

• п'ятами наживати, точити яси, замилувати очі, стояти горою, нічирк, заварити кашу, впасти в око, не за горами;

• любити як сіль в оці, кривити душею, язика прикусити, сьома вода на киселі, в поті чола, перебиватися з хліба на воду, хоч у вухо бгай, душі не чуги, як риба з водою, жити на широку ногу

Тема 15: ТОЧНІСТЬ СЛОВОВЖИВАННЯ

План

1. Збагачення словника літературної мови.
2. Багатство лексичного складу.
3. Літеартурний редактор та лексика тексту.
4. Точність слововживання і нормативний контекст.
5. Точність слововживання і позамовний контекст.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилїстика і редагування журналістських текстів. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛІВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарів О. Культура слова : Мовностилїстичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимірська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

Завдання для самостійної роботи:

Тема 16: РОБОТА РЕДАКТОРА З ТЕРМІНАМИ

План

1. Термінологічна система як складова редакторської компетентності.
2. Основні напрямки термінознавства.
3. Чужомовні запозичення як засіб найменування наукових понять.
4. Утворення складних та складених термінів.
5. Словосполучення як спосіб термінологічної номінації.
6. Організація термінологічних систем на рівні парадигматики.
7. Абревіатури.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилїстика і редагування журналістських текстів. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарів О. Культура слова : Мовностилїстичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимирська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

Завдання для самостійної роботи:

Тренувальні вправи

Завдання 1. До поданих іношомовних термінів дібрати українські відповідники

Інцидент, ефективний, експеримент, інфекційний, комфортабельний, евфонія, апелювати, інфікований, домінувати, екземпляр, біографія, меценат, релятивний, форвард, стажер.

Завдання 2. Поділити подані слова на дві колонки: 1 – професіоналізми, 2 – слова-терміни. Які з наведених слів можуть бути віднесені в обидві колонки? З'ясувати значення професіоналізмів

Шпора, автограф, кльов, насадка, множення, аналіз, материк, аскет, кент, хакать, динамік, бейсик, баклан, доза, кадр, тормоз, прогресивний, дятел.

Завдання 3. Дібрати синонімічні терміни до загальновідомих слів. Поставити наголос

- Абракадабра, нісенітниця, нонсенс, дурість.
- Контур, образ, обрис, профіль, силует.

- Нарив, гнійник, гнояк.
- Справжній, реальний, істинний, дійсний.
- Владний, всевладний, диктаторський.
- Умовляти, переконувати, схилити, улещувати.
- Напад, наліт, наскок, загарбання, підкорення, завоювання.
- Захисник, оборонець, оборона.
- Земельний, сільськогосподарський.
- Відтинати, відрізувати.
- Розгляд, розбір.
- Ненормальність, відхилення, неправильність.
- Безіменний, невідомий.
- Оскарження.
- Безбожність, безбожник, безвір'я, безвірство, безформний.
- Вільний, вакантний.
- Аксесуари.
- Вершина, вінець, пік, олімп.
- Вибір, вибирання, обрання, відбір.
- Взірець, зразок, приклад.
- Вигаданий, видуманий, недійсний, надуманий.
- Вигідний, корисний, економічний.
- Вигода, затишок, зручність.
- Різновид, різновидність.
- Видозміна, варіювання.
- Визначення, формулювання, формула.
- Правильна вимова, дикція, винятковий, особливий, виключний, рідкісний.
- Ворогування, ворожнеча, ворожда, протистояння.
- Милозвучність, доброзвучність, співзвуччя.
- Жовтяниця, жовтуха (*мед.*).
- Закономірність, закон, необхідність (*фін.*).
- Залишки, решта, остача, останки, прах.
- Звукознімач.
- Знезараження, обеззараження.
- Експромт, фантазія.
- Несприйнятливність, імунітет.
- Іржавіння.
- Розстрочка, позичка, позика.
- Вільнодум, вільнодумець.
- Переписка, листування.
- Знищення, руйнування, винищування.
- Плавання, судноплавство.
- Однобарвний, одноколірний, однокольоровий, однотонний, рівний, чистий (*мист.*)
- Означальний (*мовозн.*).

Завдання 4. Перекласти терміни на українську мову методом калькування

Теолог, язукознавство, юриспруденція, приставка, телебачення, киселеобразний, біологія, хронологія, автомобіль, поліфонія, філософія, недочет, самоопределение, небоскреб, автограф, русофоб, філологія, українофіл, українофоб.

Завдання 5. Подані слова і словосполучення записати українською мовою, визначити серед них кальки, пояснити свою думку

Избиратель, выдвиженец, телевидение, разорение, самодеятельность, пресмыкающийся, шагающий экскаватор, предприятие, издательство, громкоусилитель, удлинитель, радиоизлучение, полупроводник, счетчик, учетчик.

Завдання 6. Пояснити, за якими підставами здійснюється переосмислення значення у таких термінах

Жолудь, голка, рамка, сітка, човник, кант. Головка, ключ, дзеркало, місток, ручка. Жила, хвилі, шов.

Завдання 7. З'ясувати вид метонімічного переносу

Вихід, вхід, загородження, заземлення. Виклик, збій, згин, обмотка, повідомлення, прозорість. Гучність, опір, освітленість

Завдання 8. Користуючись словником іношомовних слів, пояснити походження та значення слів

Гімн, естет, акцент, паліндром, манускрипт, сигнатура, компіляція, педантичність, титр, утриувати, постскриптум, тезаурус.

Завдання 9. Користуючись словником іношомовних слів, з'ясувати, які з поданих груп слів не є спільнокореневими. Значення невідомих термінів вписати. Терміни видавничо-поліграфічної галузі ввести в контекст

Авангард, аванзал, аванложа, аванпост, аванс, авантитул, авантюра, авантюрин.
Авіабаза, авіабомба, авіаль, авіафауна.
Автобіографія, автобус, автогравюра, автокефалія, автопсія, автор.
Аеробус, аеродинаміка, аерон, аеростат, аеротерапія.
Альфатрон, альфонс, альфатип.
Амбівалентність, амбіція.

Завдання 10. Згрупувати наведені терміни за походженням: греценізми, латинізми, тюркізми, полонізми, албанізми, італізми, запозичення з португальської, англійської, французької

Політика, тютюн, альт, віртуоз, соло, тенор, туризм, гріш, антитіла, архізлодій, султан, чабан, кавалер, акула, зеніт, іслам, комугатор, комбайн, піджак, клуб, асамблея, бенкет, концентрат, балахон, тахта, вельможний, достаток, автомобіль, лінгвіст, літератор, магазин.

Що саме допомагає з'ясувати походження слів?

Завдання 11. З'ясувати, чи мають спільне походження такі групи слів

Стіл, столиця; листати, листівка; гора, горіти; художник, худо.

Завдання 12. З'ясувати за словником іношомовних слів значення іношомовних префіксів

Аван, авіа, авто, філію, агро, вербію, ад, аде, аеро, фіто, фото, аква, аксі, ало, альбо, альфа, амбі, а, ана, де, про, контр.

Завдання 13. Вставити пропущені букви і пояснити правопис слів

Вороне...кий, францу...кий, кременчу...кий, золотоні...кий, содда...кий, нью-йор...кий, завод... кий, гре...кий, дослідни...кий, співробітни...тво, пра...кий, фашис.кий, криворі...кий, оде...кий, заступництво, студен...кий, кирги...кий, туре...кий, Люксембур...кий, голлан...кий, гаа...кий, туні...кий.

Завдання 14. Розкрити дужки, згрупувати складні терміни. Сформулювати правила правопису складних слів

Метро(лог), газо(метр), осцило(граф), держава(монополія), людино(година), пасажиро(кіло-мстр), (електо)фон, іконо(скоп), вело(машина), машино(будівний), інженерно(технічний), графо-(ман), лампа(спалах), барометр(анероїд), лікар(терапевт), скло(цемент), інженер(електрик), лісо(степовий), світло(техніка), стрічко(притискач), земле(володіння).

Завдання 15. Пояснити відмінність у семантиці слів-термінів з міжнародними компонентами. З'ясувати, які слова випадають із групи спільнокореневих

Автосервіс, автомагістраль, автостоп, автоко-ливання, автор.

Фонограф, графоман, графолог, географія.

Міліметр, газометр, метраж, метрика, метрополія.

Електрофон, магнітофон, мікрофон, фонетика, поліфонія.

Фільмотека, дискотека, фонотека, іпотека.

Завдання 16. З'ясувати значення термінів, що мають ознаки фразеологізмів

Фарфоровий бісквіт, захисний кожух, чорний ореол, старіння системи, виючий тон, заяча губа, адамове яблуко, грудна жаба, благородні метали, земна вісь, температура кипіння, зубні приголосні, ікло собаче, гребінь півнячий, кручений пани, нічна зірочка, заяча капуста, опір матеріалів, діелектрична проникність.

Завдання 17. З'ясувати повний варіант таких термінів: УПА, СБУ, телеантена, ЗМІ, ГОЕЛРО, СПІД

Завдання 18. Згрупувати терміни за синонімічними зв'язками

Лінгвістика, асиміляція, експорт, маріонетки, при-співувачі, пішаки, поплічники, агенти, війна, прихвостні, агресія, авантюра, гідротерапія, расизм, імпорт, експансія, возз'єднання, мовознавство, наймити, інтервенція, окупація, ввіз, уряд, хунта, конфлікт, слуги, конфронтація, злука, вивіз, геноцид, загарбання, лакеї, напад, провокація, керівництво, ставленики, водолікування, фішки, холопи, злодіяння, база, ініціатива, вторгнення.

Завдання 19. Згрупувати подані терміни за антонімічними та синонімічними відношеннями

Зразок: життя – смерть, похорони, небіжчик.

Конфлікт, війна, ідеологізація, безробіття, пан, агресія, вільна конкуренція, кредит, застосування сили, окупація, деідеологізація, працевлаштування, втручання, інтервенція, купівля, борг, лакей, авантюра, монополія, продаж, кредитор, експансія, слуга, ставленик, пішак, диверсія, злочин, провокація.

Завдання 20. Пояснити правопис складних термінів

Метро(лог), газо(метр), осцило(граф), держава(монополія), людино(година), пасажиро(кілометр), (електро)фон, іконо(скоп), вело(машина), машино(будівний), інженерно(технічний), графо(ман), лампа(спалах), барометр(анероїд), лікар(терапевт), скло(цемент), інженер(електрик), лісостеповий), світло(техніка), стрічко(притискач), земле(володіння).

Тема 17: ЗАСОБИ, ЩО ПОСИЛЮЮТЬ ДІЄВІСТЬ МОВЛЕННЯ

План

1. Значення цих засобів для масової літератури.
2. Метафора, метонімія, синекдоха, іронія, уособлення, символ, алегорія, гіпербола, порівняння, епітети, перифрази, цитати, образи з художніх творів.
3. Інверсія, звертання, вигуки, питання, перерахування, градація, антитеза, анафора, епіфора, повторення, паралелізм.

Література:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навчально-методичний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Літературне редагування : навч. посіб. Миколаїв Іліон, 2013. 133 с.
3. Іванченко Р. Літературне редагування. Київ : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування. Львів : ПАІС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилїстика і редагування журналістських текстів. Львів : ПАІС, 2003. 344 с.
6. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К.С. Серажим. Київ : ПАЛІВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
8. Пономарів О. Культура слова : Мовностилїстичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
9. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сізова К., Алексеєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова і сучасність :з. наук. праць. Київ : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимірська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львів, 1993. С. 88-93.

Завдання для самостійної роботи:

Тренувальні вправи

Завдання 1. Відкоригувати запитання, щоб зробити їх коротшими та яснішими

- Як побудовані словникові статті у II-томному «Словнику української мови», в 6-томному українсько-російському словнику, в 3-томному «Русско-украинском словаре» і в словнику іншомовних слів?
- Для чого використовується прийом зіставлення та контрасту?
- Чи вірно ствердження, що у своїх вчинках, які пов'язані з вибором друзів, професії та пошуком справжнього кохання, юні герої роману керуються єдиними моральними правилами?
- Чому при характеристиці лексико-семантичної групи дієслів ми не можемо обійтися, наприклад, без аналізу синонімічних, антонімічних підношень у межах однієї групи?
- Як Купрін протиставив мораль панівних класів духовній, моральній красі простої людини?

Завдання 2. Проаналізувати запитання в інтерв'ю з точки зору їх функції та дотримання правил побудови запитань

Інтерв'ю з начальником шпиталю Миколою Литвиненком

Кор: З чого починається день «начальника» Литвиненка?

Кор: З чого починається день лікаря Литвиненка?

Кор: З чого починається день «господарника» Литвиненка?

Кор: Назвіть, будь ласка, тезисно, що заплановано зробити до 29 вересня цього року?

Кор: Ви у шпиталі два роки, мабуть, після кардинального огляду закладу, склали для себе певний робочий план. Що з того плану вже виконано?

Кор: Чи все заплановане виконано?

Кор: По тому, як буде зроблене заплановане, заспокоїтеся чи будете складати нові плани?

Кор: Де складніше, на Вашу думку, працювати: на міській станції швидкої допомоги чи у шпиталі?

Кор: Чи покращився фінансовий стан закладу після переходу до обласного підпорядкування?

Кор: Що змінилося на краще?

Кор: Чи втримуються норми фінансування на одного пацієнта піл час лікування у стаціонарі?

Кор: Чи змінилося ставлення до госпіталю керівників кременчуцьких підприємств після переходу до обласного підпорядкування?

Кор: Назвіть, будь ласка, організації, підприємства, заклади, приватні фірми, які допомагають виживати.

Кор: Якщо це не є державною таємницею, скільки за місяць приїжджає до госпіталю різних комісій?

Кор: Ви коли-небудь підраховували час, витрачений на різні перевірки?

Кор: Чи є у приймальній реєстраційний журнал комісії?

Кор: Чи змінився контингент шпиталю?

Кор: Хто сьогодні Ваші пацієнти?

Кор: Певно ж Ви були в інших медичних закладах України для ветеранів Великої вітчизняної війни? Що б хотілося б запровадити у себе?

Завдання 3. Побудувати запитання до тексту, дотримуючись правил логічної побудови запитань

На західноукраїнських землях національна культура розвивалася в умовах жорстокого гніту Австро-Угорщини. До 40-х років XIX століття тут не вийшло жодного українського видання гражданським друком. Книжки випускалися лише польською і німецькою мовами. Перші видання українською мовою були здійснені у Відні, Будапешті, Пряшеві. Подією став вихід у світ альманаху «Русалка Дністрова» (1837) у Будапешті, підготовленого прогресивним угрупованням «Руська Трійня» — М. Шашкевичем, І. Вагилевичем, Я. Головацьким. Сила «Русалки Дністрової» у народній мові. Іван Франко назвав факт її видання визначним явищем. Майже весь наклад цієї книги, що складав усього 1000 примірників, було конфісковано.

Тема 18: ГРАМАТИЧНО-СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ МОВИ

План

1. Граматично-стилістичні особливості медіатексту.
2. Стилiстичнi властивостi деяких форм iменникiв, прикметникiв, дiєсллова.
3. Особливостi використання числiвникiв та займенникiв.
4. Порядок слiв у реченнi.
5. Система роздiлових знакiв.
6. Словники та довідники в роботi редактора

Лiтература:

1. Годунок З. Лiтературне редагування (практикум) : навчально-методичний посiбник. Острого : Видавництво Нацiонального унiверситету «Острозька академiя», 2017. 104 с.
2. Гузенко С. Лiтературне редагування : навч. посiб. Миколаiв Iлiон, 2013. 133 с.
3. Иванченко Р. Лiтературне редагування. Киiв : Вища школа, 1983. 368 с.
4. Капелюшний А. О. Стилiстика i редагування. Львiв : ПАiС, 2002. 576 с.
5. Капелюшний А. Стилiстика i редагування журналістських текстiв. Львiв : ПАiС, 2003. 344 с.
6. Лiтературне редагування : навч.-метод. посiб. / упоряд. К.С. Серажим. Киiв : ПАЛIВОДА А.В., 2012. 142 с.
7. Партико З. Загальне редагування : нормативнi основи. Львiв : Афiша, 2001. 416 с.
8. Пономарiв О. Культура слова : Мовностилiстичнi поради. Киiв : Либiдь, 1999. 240 с.
9. Рiзун В. Лiтературне редагування. Киiв : Либiдь, 1996. 240 с.
10. Розенталь Д. Справочник по правописанию и литературной правке, 2-е изд., испр. Москва : Рольф: Айрис-пресс, 1999. 368 с.
11. Сiзова К., Алексеенко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навч. посiб. Киiв : Наша культура i наука, 2007. 112 с.
12. Українська мова i сучаснiсть :з. наук. праць. Киiв : НМК ВО, 1991. 156 с.
13. Яцимирська М. Культура мовлення – актуальна проблема нашого часу. *Українська журналістика: формування сучасного обличчя*. Львiв, 1993. С. 88-93.

Завдання для самостiйної роботи:

Тренувальнi вправи:

Завдання 1. Розставити роздiлові знаки, керуючись логiкою висловлювань i предикатiв. Обґрунтувати логiчну необхіднiсть кожного знаку

- Якщо дитина не буде виховуватися серед людей вона не навчиться говорити.
- Через незнання чи з лiнощiв деякi працівники пера часом не завдають себе клопоту вiдшукати найдоречнiше слово i вживають перше що спаде на думку.
- Спiльнi схiднослов'янськi слова з'явилися тодi коли схiднi слов'яни видiлилися в окрему групу але ще не подiлялися на росiян українцiв i бiлорусiв становили одну давньоруську народнiсть.

• У будь-якiй мовi немає окремої назви слова для кожного окремого предмета явища дiї а є тiльки окрема назва слово для окремої групи чи класу однотипних однорiдних предметiв. Називаючи наприклад усi види оливцiв одним словом оливець зняряддя для писання ми залишаємо осторонь цiлий ряд ознак колiр розмiр форма марка тощо i закрiплюємо в словi те iстотне що вiдрiзняє даний клас предметiв вiд предметiв iншого класу стiл книжка будинок тощо. Якби значення слова не мiстило узагальнення мова не могла б служити засобом спiлкування бо неможливо назвати кожну конкретну рiч окремим словом.

Завдання 2. Обґрунтувати вибір варіанта

(Призером, призеркою) змагань, стала Бабич Надія. Я повинен проконсультувати зараз (дипломника, дипломницю) Василюшину. Моя донька мріяла стати (вчителем, вчителькою). Особливо запам'ятався нам виступ (бандуристів, бандуриста) Гончаренко і Журавської. (Лаборант, лаборантка) Ольшанська Н.В. отримала доручення на одержання друкарської машинки. (Мій, моя) (класний керівник, класна керівниця) викладала математику. Усіх здивувало, що (адміністратором, адміністраторшою) призначили Чижову. На пленарному засіданні (виступив, виступила) (професор, професорка) Ігнатишина Н.О. Довідка видана Давидовій Т.І. про те, що вона дійсно працює на посаді (бібліотекаря, бібліотекарки) в середній школі № 2 м. Києва.

Завдання 3. З'ясувати значеннєву співвідносність і стилістичні особливості наведених назв осіб жіночого і чоловічого роду

Секретар – секретарка, секретарша; співець, співак – співачка; староста – старостиха; моделіст – моделістка; сторож – сторожиха; поляк – полька, полячка; майстер, майстерник – майстриня, майстриха, майстерниця, майстерка, майстрова; професор – професорка, професорша; рибак, різб'яр, рибас, рибник, рибалка – рибачиха, рибачка, рибалчиха, рибниця; прислунщик – прислужниця, прислуга; прем'єр – прем'єрша; фельдшер – фельдшеридя, фельдшерка; ткач – ткачиха.

Завдання 4. Визначити, чи відповідають літературній нормі виділені назви осіб (приклади взято із рубрики «Страшне перо не в гусака» журналу «Перець»). Відредагувати речення

- Завсклад скрізь на мішках ставив своє прізвище. Це значить, що в його тітки продовольча програма для свиней буде виконана (з листа).
- Голові колгоспу. Негайно направити в міліцію шофера, щоб забрав п'яного молоковоза, який валяється в коптьорці у відділенні міліції (з телефонограми).
- Довідка видана правлінням колгоспу «Мир» с. Високе колгоспнику Кирилюк Любі Миколаївні, що він дійсно працює в колгоспі у відпустці по догляду за дитиною.
- Можу прийняти на квартиру двох заочних жінок (з оголошення).
- Сумській торгово-закупочній базі Обкоопторгу терміново потрібні на роботу механік-холодильник та машиністи холодильних установок (з газетної об'яви).
- Для підвищення врожайності огірків прохаємо правління колгоспу перекинути двох пасічників і зоотехнічку по бджільництву на декілька днів з гречки в теплицю (з телефонограми).
- Райфінвідділу терміново потрібна секретар-машиністка, яка вміє працювати російським і українським язиком.

Завдання 5. Відредагувати речення і обґрунтувати зроблені виправлення

- Засідання проводив заступник голови правління ЖБК Павлова Т.С.
- Куняєва Алла Іванівна працює вихователькою в дитячому садку № 5 з окладом 560 гривень.
- Я дуже вдячний моїй науковій керівниці за допомогу в роботі.
- На засіданні виступив майстер цеху Нілова І.П. з пропозицією схвалити зразки художнього оформлення.
- Касирка Дрягіна В.В. взяла відпустку за власний рахунок з 2 по 17 жовтня.
- У дитинстві я мріяла стати білетеркою в кінотеатрі.
- Заяву треба писати на ім'я директриси.
- Новий поштар – дуже привітна жінка.
- Старший інженер з техніки безпеки підготувала висновок про причини аварії.

- Комарову М.І. переведено на посаду старшої наукової співробітниці відділу наукової інформації.
- Петрова Н.І. працює технологом у цеху № 7 з 1980 року.
- За час роботи на заводі вона виявила себе як великий трудяга і чуйна людина.
- Моя тітка вже десять років працює інструкторкою-методистом у спортивній школі.
- Ці документи віднесіть вченій секретарці.
- Вікторія має цікаву спеціальність – художниция-кон-структорка.

Завдання 6. Визначити стиль та підстиль поданого тексту. Змінити стиль тексту на художній. Обґрунтувати свою відповідь

Калина (*Viburnum opulus*) – гіллястий кущ або невелике (2-4 м заввишки) дерево родини жимолостевих. Молоді пагони зеленувато-сірі або жовто-бурі, голі, гладенькі, місцями з великими січевичками. Листки супротивні, широко яйцеподібні, 3-5-лопатові, з яйцевиподібними вишербленозубчастими гострими лопатями, зверху голі, зі споду – бархатисто опушені, 5-10 см завдовжки, 5-8 см завширшки; черешки листків довгі, з булавчастими залозками біля основи і з сидячими тарілчастими залозками вгорі біля основи листкової пластинки. Квітки білі, в зонтикоподібних волотях; віночок зросло пелюстковий, п'ятироздільний. Крайові квітки суцвіття неплідні, з коротким, порівняно великим плоским віночком, з неоднаковими лопатями; віночок внутрішніх плодкових квіток правильний, коротко дзвоникоподібний. Плід – червона куляста кістянка. Цвіте у травні-червні.

ЗАПИТАННЯ ДО ЗАЛКУ

1. Об'єкт, предмет, мета і завдання редагування.
2. Методи редагування.
3. Етапи редагування.
4. Види редагування.
5. Історія розвитку редагування.
6. Різні підходи до розуміння понять «редагування», «літературне редагування».
7. Нормативна база редагування.
8. Види норм редагування.
9. Етичні засади редакторської діяльності.
10. Складники діяльності редактора.
11. Текст: властивості тексту, текстотвірні категорії.
12. Етапи роботи редактора з текстом.
13. Рецензування авторського оригіналу.
14. Редакторська процедура роботи з авторськими оригіналами.
15. Різновиди редакторської правки.
16. Види редакторського читання.
17. Види та процес правки тексту.
18. Специфіка редакторського аналізу.
19. Специфіка застосування різних видів правок тексту.
20. Методологія редакторського аналізу.
21. Логічна культура редактора.
22. Проблема скорочення тексту.
23. Специфіка смислового аналізу тексту.
24. Аналіз структури тексту.
25. Композиційні методи викладу тексту. Загальні вимоги до композиції тексту.
26. Функції, види заголовків та особливості їх редагування.
27. Корекція тематичної структури твору.
28. Корекція розкриття теми.
29. Загальні вимоги до прийомів виділення.
30. Специфіка аналізу тексту на завершальній стадії редагування.
31. Особливості роботи літературного редактора з перекладними текстами.
32. Композиція тексту: композиційні одиниці, композиційні зв'язки.
33. Оцінка композиції з точки зору її відповідності темі, задуму автора, жанру твору.
34. Композиційна цілісність тексту, обґрунтована послідовність та пропорційність його частин.
35. Сильні позиції тексту.
36. Функції заголовку, початкових та завершальних фраз тексту.
37. Особливості цитування в медіатексті.
38. Поняття «помилка», класифікація помилок.
39. Коректура, коректурні знаки та правила їх застосування.
40. Жанрові форми в системі функціональних стилів української літературної мови.
41. Лексика в медіатексті: точність слововживання, стилістичні особливості використання.
42. Особливості використання фразеологізмів у медіатексті.
43. Засоби, що посилюють виразність мовлення.
44. Особливості використання метафори, метонімії, синекдохи, порівняння в медіатексті.
45. Використання епітетів, гіперболи, літоти в медіатексті.
46. Символ, алегорія – особливості використання в медіатексті.
47. Використання перифраз, антитези, іронії, інверсії в медіатексті.
48. Звернення та заклики в медіатексті.

49. Використання переліку, градації, повторів (анафора, епіфора, паралелізм) у медіатексті.
50. Граматично-стилістичні особливості медіатексту.
51. Стилістичні властивості форм іменників, прикметників, дієслів в медіатексті.
52. Особливості використання числівників та займенників у медіатексті.
53. Порядок слів у реченні.
54. Система розділових знаків.
55. Значення словників та довідників у роботі редактора.